

Krasen praznik sokolskih smučarjev

Tekmovanje na Bledu se je vršilo v najlepšem vremenu in ob rekordni udeležbi — Tekmovalo je 224 smučarjev — Rezultati so močno zadovoljivi

Bled, 24. januarja.

Bled je bil danes izredno razgiban. Z vse Gorenjske so že v soboto prispeli sokolski tekmovalci smučarji. da v najlepši sportni panogi merijo medsebojno svoje moči. Kamor si pogledal, povsod si videl brčkajočega smučarja ali smučarice. Bled ni bil prav nič podooben Bledu, človek se je umisljal, da je nekje v Švici v Davosu ali St. Moritzu. Nehote se je vsakemu rodila misel, da bi mogel postati Bled ne samo letno, temveč tudi zimsko sportno torišče svetovnega slovesa. V vsaki ugodni zimi je v bližini in daljini okolici veliko število najlepših smučarskih terenov, zrcalna ploskev zamrznega jezera na mora razveseliti oko slehernega prijatelja drsanja. Prepričani smo, da je potrebno le še več reklame in Bled bo postal zimskosportni eldorado velikega sveta. Hotelrji in tujsko prometni organi so že letos storili zelo mnogo. Železniška uprava pa bi s svoje strani mnogo pripomogla, ako bi vnovstala zimske turistične vlade z znižano voznino.

Na Bledu semem ni kazalo, da bo tekma kaj pridna. Temno sive megle so se ves teden vlačile po kotlini — prav nič ni kazalo na izboljšanje. Tudi na dan tekme, v nedeljo zjutraj, je gosta megla pozdravila sokolske smučarje. Toda okoli 9. ure je veter prenehal meglo in zavladala je prekrasen solnčni dan. Navzlic temu, da je kazal toploer izpod ničle, je bilo na soncu tako toplo, da so mnogi slekli suknje. Posebno popoldne je bilo vreme naravnost idealno. Smučski skakalci so toplo sonce ni moglo škodovati, ker leži v senčni kotlini.

Smučski tekmarji so prisostvovali veliko število gledalcev, na cilju je bil tolikšen naval, da so reditelji komaj držali progo prosto. Popoldanski skakalni tekmarji so prisostvovali gotovo nad 500 gledalcev.

Tekme je vodil načelnik župnega smučarskega oddelka Gustl Ravhek s pomočjo tehničnega odbora župe Kranj. Prireditvi so prisostvovali tudi gg. zastopniki mesta načelnik Vovčina, sreski načelnik dr. Vidmar, zastopnika škofjeleške vojske garnizije podpolkovnik Bakic in kapetan Kajfež, blejsko občino je zastopal župan dr. de Gleria, dalje je zastopal SKJ savezni načelnik Bajželj, župno starištevno šp. car, gorenjski zimskosportni podsavez podpredsednik Zupan.

Start in cilj je bil za vse oddelke pri Sokolskem domu. Skupno je nastopilo 224 tekmovalcev, od teh 37 skakačev. Ob 7 se je vršilo žrebanje in zdravniški pregled, start je bil ob 8.

Člani

so tekmovali v štafetah na progi 8 km. katero so morali prevoziti trije tekmovalci. Proga je vodila od starta na Stražo, mimo vasi Selo, Ribno Korito, Spodnji Gmajno in Bobna nazaj na cilj. Višinska razlika je znašala 72 m. Proga je bila prava lahka, vendar nezahtojna maršruta. Kakor že omenjeno, se je start vršil v megli pri — 5° C.

Startalo je 27 štafet

na cilj pa jih je prispelo 21 v naslednjem redu:

1. Mojstrana I (Rabč, Lakota, Klančnik) 2:09.18,
2. Gorje I (Černe I in V., Zemva) 2:16.33,
3. Kranjska gora (Ojcel, Zora, Tarman) 2:16.45,
4. Jesenice I 2:19.15, slede:
5. Javornik, 6. Bled I, 7. Bohinj I, 8. Radovljica I, 9. Gorje II, 10. Radovljica II, 11. Mojstrana II, 12. Škofja Loka itd.

Od posameznikov je dosegel najboljši čas Klančnik Alojzij (Mojstrana) s 41:55. 2. Smolej Franc (Jesenice) 42:50. 3. Zemva Lovro (Gorje) 43:11. 4. Lakota Ciril (Mojstrana) 43:33. 5. inž. Janša Janko (Bled) 43:47.

Članice in ženski naraščaj

Proga je bila dolga 4 km z višinsko razliko 25 m. Tekmovalce so posameznice. Rezultati so naslednji:

- Članice: startalo 13, na cilj prispelo 6
1. Azman Zdenka (Kranj) 24:44,
 2. Lebar Mara (Bled) 25:15,
 3. Dolja Valle Angela (Radovljica) 26:42.
- Naraščaj: startalo 5, ki so vse prislole na cilj:
1. Družnik Pavla (Gorje) 25:18,
 2. Ravnik Ivana (Jesenice) 25:40,
 3. Nučič Sonja (Kranj) 26:42.

Moški naraščaj

je startal na 6 km dolgi progi z višinsko razliko 45 m. Vozili so v patrolah in je nastopilo 27 patrol, od katerih je bilo 7 diskvalificiranih. Uspehi so bili:

1. Bohinj 39:25,
2. Bled 40:10,
3. Gorje 40:59, slede:
4. Mojstrana 42:12, 5. Jesenice II 42:21,
6. Radovljica 42:35, 7. Bled II 43:23, 8. Tržič 43:47 itd.

Skakalne tekme

so se vršile na sportnem stadionu v Zaki Skakalo se je z male skakalnice, ki dopušta skoke največ do 21 m. Tekmovanje se je pričelo ob 14.30, toda že mnogi prej je bilo ob skakalnici vse živo. Na mali sneženi, primitivno z rokami zgrajeni skakalnici so kazali svojo umetnost kmečki fantički in priznati se mora — v njih tiče naš budoči mojstri. Vsak skok se je končal brez padca, na koncu pa je sledila kristjanja ali plug, kakršne se ne bi sramoval izvežban smučar.

Goste čade ljudstva so preko zamrzle jezerske gladine korakale proti skakalnici — ob pričetku se je nabralo okoli 500 gledalcev. Da je čas hitreje potekal, je igrala domača godba vesele poskočnice, pri katerih je vsakdo pozabil, da stoji na mrzlem snegu.

Točno ob napovedani uri se je tekmovalje pričelo. Startalo je skupno 37 skakačev, od teh 24 članov in 13 naraščajnikov. Nekateri tekmovalci so pokazali dobro tehniko, saj so se med njimi nahajali naši najboljši smučarji. Izmed vseh je najbolj ugaljal in upravn navdušil vse prisotne mali 11-letni Lojze Vidic z Bleda. Njegovi skoki so bili izredno lepi, prava naslada za oko. Zmagal je povsem zaslužen — on bo naš bodoči državni prvak v smučskih skokih!

Najdaljši izpeljani skok je znašal 18,5 m, izveden po žemvi. Jeseničan Tomaž Ravhek je skočil 19 m, vendar je padel. Pri naraščajnikih je skočil najdalje Prešeren, ki je dosegel 17 m. Mladi Vidic je obakrat vzorno skočil preko 15 m. Vsak tekmovalc je imel po dva skoka. Dosegljivih točk je bilo 240.

Rezultati so bili naslednji:

Žalosten dogodek med šolarji

Kako je bil izvršen krvavi napad pri Nemški vasi

Novo mesto, 23. januarja. V Nemško vas pri Trebnjem, kjer je nastanjena ljudska šola, hodi precejšnje število otrok, ki so doma iz bližnjih vasi, tako tudi iz Češnjek v Megleniku. Pretekli terek se je po pouku, kakor je »Jutro« kratko že poročalo, napotilo proti domu v zadnje vasi več šolarjev, ki so bili precej razigrane volje. Med njimi so bili tudi 11-letni Karel Planinšek, sin krojača v Češnjeku, 12-letni Gačnik iz Meglenika in 14-letni Stanko K.

Slednji je precej prepričljiv in jezne narave. Spetoma se je sporekel z Gačnikom, potegnil iz hlačnega žepa nož in stekel za njim. Ko je Planinšek zagledal v rokah razjarjenega Stanka nož je pričel tudi on bežati. Stanko, ki je bil v nogah hitrejši, je kmalu dohitel bežečega Planinška, kateremu je porinil od zadaj z vso silo nož v desno stran hrbta. Fantek, ves s krvjo oblit in hudo ranjen, je imel še toliko moči, da je v strahu pred mladim nasilnežem napravil še kakih 20 korakov, nato pa se je zgrudil. Njegov tovariš Gačnik je videl, da je pričel njegov zasledovalec K.

Mariborski narodni železničarji so zborovali

Maribor, 24. januarja. Dopoldne je imela podružnica Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev redni občni zbor v veliki dvorani Narodnega doma. Zborovanja se je udeležilo nad 500 železniških uslužbencev, ki so z velikim zanimanjem poslušali poročila društvenih funkcionarjev. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik podružnice g. Tumpelj, ki je pozdravil vse prisotno članstvo in funkcionarje oblastnega odbora: predsednika Rotarja in podpredsednika Koprivca in Luščkega. Zatem je podal predsedniško poročilo in obrazložil delo odbora v preteklem poslovnem letu, ki je bilo zelo živahno. Ugotovil je, da se je članstvo živo zanimalo za delo organizacije in je aktivno sodelovalo pri reševanju važnih stanovskih vprašanj. Preteklo poslovno leto je bilo hudo leto za železniške uslužbence in delavce: skrajšal se je delovni čas in znižale so se plače. Odbor si je mnogo prizadeval, da se izpremeni delavski pravilnik, ki je bil izdan v juliju lanskega leta. Posebna komisija v prometnem ministruvstvu dela na izpremembi pravilnika in so nekatere določbe o potnih dnevnicih in o uvedbi časovnih in akordnih nagrad pravkar izšle. Tudi novi zakon o prometnem osebju ne ustreza v vsem potrebam prometne uprave in osebja. Organizacija bo izkušala doseči, da bo novi zakon zadovoljil vse prometno osebje kakor tudi to, da se pravilnik o službenih obliki prilagodi novemu zakonu. Nadalje je poročal, da si je odbor mnogo prizadeval, da se stanovskih pravilnik za tiste, ki stanujejo v naravnih stanovanjih, omili in prilagodi prejemkom železniških uslužbencev. Največji udarec pa je v preteklem letu meseca septembra zadel železniške delavce, ko se je skrajšal delovni čas od 8 na 6 ur, odnosno na 7 ur. Hudo so bili delavci prizadeti tudi s tem, da morajo pripetati tako visok odstotek od svojih mezd za pokojninski sklad. Ob koncu svojega poročila je pozval predsednik vse članstvo, naj vedno podpira delo odbora, ki se bo kakor doslej tudi v bodočem letu boril za stanovske pravice.

Nato je podružnični tajnik g. Vovk prečital izčrpno tajniško poročilo, ki poudarja, da je odbor storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, da se izboljša težavni položaj železniških uslužbencev, zlasti delavcev, kolikor je mogoče v današnjih razmerah. Podružnica šteje 1447 članov in se je število članstva v preteklem letu pomnožilo za 363. Ustanovil se je lani še sedmi odsek podružnice, in sicer odsek na sredem. Podružnica je namreč razdeljena na sedem odsekov, ločeno po strokovnem delu posameznih železniških panog.

Namesto obolelega blaginjaka g. Artiča je podal blaginjiško poročilo predsednik nadzornega odbora g. Zavadič. Celotni poslovni promet podružnice je znašal v lanskem poslovnem letu 530.079 Din. Čisto društveno premoženje na dosega ob koncu leta 12.119 Din. Podružnica je za božič obdarovala 120 najbednejših delavcev in porabila za to nad 20.000 Din.

Po prečitanih poročilih je predlagal predsednik nadzornega odbora absolutorij vse-

člani: 1. Zemva Lovro (Gorje) 215, 2. Zupan Ivan (Jesenice) 207,7, 3. Lakota Ciril (Mojstrana) 200,2, 4. Ojcel Hugo (Kranjska gora) 197,3, 5. inž. Janša Janko (Bled) 196,7, 6. Kotnik Lojze (Jesenice) 189,4.

Naraščajniki: 1. Vidic Lojze (Bled) 196,9, 2. Prešern Franc (Radovljica) 195,7, 3. Selan Jože (Bohinjska Bistrica) 194,4, 4. Rabč Martin (Bohinjska Bistrica) 172,9.

Po skakalni tekmi so se zbrali vsi tekmovalci in veliko število drugih ljudi v prostorni telovadnici Sokolskega doma, kjer so bili razglašeni rezultati. Vsi prvoplasirani so prejeli okusne diplome. Malemu skakaču Vidicu je čestital sam župni načelnik Ravhek, kar je malčku silno ugajalo.

Nastopili so razni govorniki, ki so čestitali Sokolu na lepem uspehu. Med drugimi je v imenu JZSS čestital predsednik dr. Pirc. Nato se je razvila neprisiljena zabava.

sam bežati, na tleh pa je omedleval krvaveči Planinšek. Takoj je Gačnik stekel do bližnjih ljudi, ki so ranjenca prinesli v prvo hišo in o dogodku obvestili šolsko vodstvo v Nemški vasi, ki je takoj poklicala k ranjencu zdravnika dr. Dereanija, da mu je nudil prvo pomoč.

Včeraj je bil hudo ranjen fantek pripeljan v Novo mesto v spremstvu roditeljev in neke učiteljice. V bolnišnici usmiljenih bratov leži na bolniški postelji bledih lic, mlo gledajoč okrog sebe. Izgubil je baje dva litra krvi. Na vprašanja je ranjenec povsem tiho odgovoril, da nosi Stanko K. s seboj vedno nož, in sicer, da je imel to pot kuhinjskega, s katerim je njega tako hudo ranil, da so zelo zadeta tudi pljuča. Skrajno žalostni dogodek je ljudstvo osupnil in ogorčilo. Toda je že tako: mladi junak noža ima slabo vzgojo, je nezakonski, nima očeta, služi od ranih let pri tujih ljudeh in le malokdaj čuje prijazno besedo. Razen tega pa so zgledi starejših pretepačev takšni, da se kar nič ni čuditi, če je zašel nož tudi že med šolarje.

mu odboru, ki je bil soglasno sprejet.

Po kratki debati, ki je sledila poročilu, je pozdravljen od zborovalcev v imenu oblastnega odbora pozdravil zbor predsednik oblastnega odbora g. Rotar iz Ljubljane. Predložil je zborovalcem jasno sliko dela oblastnega odbora, ki budno pazi na vsa vprašanja, ki se tičejo železniških uslužbencev in delavstva. Njegovim izvajanjem so zborovalci živahno pritrjevali ter so nagradili njegov govor z burnim ploskanjem.

Sledile so volitve in je bil ponovno soglasno izvoljen za predsednika podružnice g. Tumpelj.

Med slučajnostmi se je razvila živahna debata, v katero je posegel več članov. Sledil je referat o intervencijah v Beogradu, kjer so dobili delegati zagotovila, da se bo položaj železničarjev izboljšal, zlasti kar se tiče delovnega časa.

Po trirnem zborovanju je predsednik zaključil lepo uspešno skupščino in ponovno pozval članstvo k zvestobi.

Haloški ciganski napad pred sodiščem

Ptuj, 23. januarja.

V četrtek se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem razprava proti tem ciganom, ki so bili obdolženi pred dnevi v »Jutru« iz opisanega napada v Haložah. Razpravo je vodil sodnik g. dr. Lipič, cigane pa je zastopal g. dr. Salamon. Na razpravi se je tudi ugotovilo, da se cigan Krpač Josip piše pravilno Goman Zlato. Cigani so soglasno valili krivdo na Ivana Jamnika, Marka Valenka in Alojza Preloča, češ, da so usodnega dne bili pred Pongraččevim gostilno v Goricanah napadeni od Jamnika, ki jih je opsoval in šel nad nje z okovanim priprežnikom, nakar se je razvil pretep, v katerega pa sta posegla tudi Valenko in Prelog. Ker sta Goman Zlato in Mato trdila, da sta bila od imenovanih treh ranjena, ju je dalo sodišče preiskavi po izvedencu g. dr. Vrečko. Zdravnik je ugotovil pri Zlatu, ki je trdil, da je dobil udarec z branovalcem po čelu, le neznan rano. Prav tako lahko rano je dobil Mato. Spričo tega izvedenkega mnenja je sodišče razširilo obtožbo tudi na imenovane tri.

Jamnik je izpovedal, da so cigani, ko je privozil mimo gostilne, enostavno naložili na njegov voz neke kotle in druge predmete, da bi jim vse blago zapeljal v taborišče v Lovrencu. Pri tem mu je Mato poročil roko, pa jo je on zavrnil, kar je cigan naobrže uželelo, da ga je zgrabil za vrat, udaril z orožju po glavi in ga nato vrzel pod konja. Na njegovo klicanje je prihitel Prelog, pa ga je cigan Zlato prehitel in vrzel v jarek. Nato je prišel še Valenko, katerega je Zlato udaril z branovalcem po glavi, da se je Valenko takoj onesvestil. Valenko je izpovedal, da so vozniki res nekoliko nili vendar pa niso bili pijani. Valenkova nočnoba je lahka-ga zafača. Priča Pongračič je izjavila, da so prišli k njegovi gostilni natrpe cigani, nato pa se je prišel Jamnik k cigani in obstopil voz. Kaj so vsi skupaj imeli med seboj, ne ve, ker ni slišal pogovora. Videl pa je, da je dobil Jamnik od Zlata zavrnitvo. Jamnik je nato padel na tla in klical na pomoč. Za tem je prišel k njemu eden ciganov in mu hotel iztrgati iz rok sekirko, kar pa se mu ni posrečilo.

Ker je bilo dokazano, da je med pretnim Mato zgrabil Jamnika za vrat in ga vrzel na tla pod konja, da je Zlato vrzel Preloga v jarek in Valenka udaril po glavi, da se je ta onesvestil, so bili cigani obsojeni, in sicer Goman Zlato na 1 mesec dni, Goman Mato in Joško na vsak na 8 dni zapora. Vsi morajo tudi plačati stroške kazenskega postopanja. Zlato pa še po vrhu 100 Din Valenko kot odškodnino za poškodbe Jamnik, Valenko in Prelog so bili oproščeni.

SOKOLJI DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRJIU

Obrotniško zborovanje v Brodu

Broj, 24. januarja r. Tukaž se je vršila danes konferenca obrtnikov, na kateri so bile zastopane obrtniške organizacije iz vse države. Na konferenci se je razpravljalo pred vsem o izvedbi novega obrtnega zakona, zlasti pa o vprašanju skupnih in ločenih zbornic Deba'ta je bila zelo živahna in mestoma tudi burna. Večina govornikov je zahtevala naj se to vprašanje uredi za vso državo enako.

Izkoriščanje delavcev v srbskem rudniku

Beograd, 24. jan. p. Tajništvo delavskih zbornic je izročilo vsem narodnim poslanecem in senatorjem obširno pomenico, v kateri oizražja na dogodke, ki so se nedavno o'erali v rudniku Resava. Tamonje rudarsko podjetje namreč ne izplačuje delavcem v gotovini, marveč jim daje namesto denarja samo neke bone, s katerimi lahko kupujejo svoje potrebščine samo pri podjetju. Spomenica pa navaja, da predstavlja to nezahišano izkoriščanje delavstva, ker so vse življenjske potrebščine, ki jih prodaja podjetje svojim nameščencem, čisto celo za 500 odstotkov dražje, kakor pa drugod. Delavci niti za najhujše potrebe ne dobe denarja. Centralno tajništvo delavskih zbornic prosi narodne poslance in senatorje, da se zavzamejo za to stvar in pripomorejo delavstvu do svojih pravic.

Državna filmska centrala

Beograd, 24. januarja. AA. V zmislu zakona o prometu s filmi z dne 5. novembra 1931 je ustanovljena državna filmska centrala pri notranjem ministruvstvu. Državno filmsko centralo tvorijo g. Milan Marjanović, šof centralnega presbira, kot predsednik, dr. Čedomir Mihačević, kot delegat ministruvstva za socialno politiko minister v p. Dobrica Matković, pomočnik notranjega ministruvstva, kot delegat notranjega ministruvstva, Dragoslav Grgjevič, načelnik prosvetnega ministruvstva, kot delegat prosvetnega ministruvstva, dr. Ivan M. Čok, odvetnik, kot delegat ministruvstva za trgovino in industrijo, dr. Saša Arančič, predsednik zveze kinov kraljevine Jugoslavije, in Dušan Grubič, predsednik zveze producentov filmov kraljevine Jugoslavije. Državna filmska centrala je že začela svoje delo. Tajništvo centrala je v državnih zgradbi Miloša Velikog ul. št. 16-V št. 204. Stranke se sprejemajo ob delavnikih od 10. do 12 in od 17. do 18.

Zanimanje za stanovanjsko anketo

Beograd, 24. januarja. p. V Beogradu se pričakuje z velikim zanimanjem jutrišnja anketa o zmanjšanju stanovanjskih najemnin. Jutri dopoldne se namreč sestane v Delavski zbornici na pobudo ministra za socialno politiko in narodno zdravje Ivana Pučila anketa, na kateri se bo razpravljalo o vprašanju stanovanjskih najemnin, ki naj bi se znižale po vsej državi. Na anketi bodo poleg zastopnikov hišnih posestnikov in stanovanjskih najemnikov tudi predstavniki trgovskih, industrijskih, obrtnih in delavskih zbornic iz vse države. Beograjski listi so objavili že razne izjave zastopnikov vseh poročalci, ki se skoro vsi zavzemajo za znižanje stanovanjskih najemnin, ki so sorazmerno višje, kakor ostale življenjske potrebščine.

Dan občnih zborov

Beograd, 24. januarja. p. Danes je bilo v Beogradu polno občnih zborov raznih organizacij. Tako se je vršilo zelo uspešno zborovanje Zveze bančnih uradnikov v Beogradu, na katerem so razpravljali pred vsem o pokojninskih zasebnih uradnikov Sklepnjeno je bilo, da se osnuje posebna kreditna zadruga. Izvoljena je bila nova uprava z nalogo, da prouči vsa vprašanja in izda tudi predlog zakona o pokojninskem zavarovanju zasebnih namestencev ter obvezno zavarovanje za brezposelnost. Razen tega so zborovali Savez grafičnih delavcev v Beogradu, Savez tekstilnih delavcev, Jadranska Straža in razna druga društva.

Z avtomobilom v kavarno

Beograd, 24. januarja. a. Na vogažu Pašićevu ulice pred kavarno »Dva Sokolac« se je pripetila danes popoldne težja avtomobilska nesreča. Osební avtomobil narodnega poslanca Gavra Trpkovića se je z vso silo zaletel v vojaški osební avto, ki je prihajal z nasprotna strani in ga je šofiral šofer Vilder Sunek je bil tako silen, da se je vojaški avtomobil skoro popolnoma razbil. Vrelo ga je s ceste v zid kavarne s tako silo, da se je razmočil celo zid šofer Vilder in njegov spremljevalec narodni Hubert Meller sta bila težje ranjena. Nesrečo je zakrivil šofer poslanca Trpkovića, ki je vozil na nepravilni strani in vrhu tega še prenapro.

Strokovni fotografski

Amaterske temnice s kemikalijami, nasvete za nakup foto aparatur, praktičen pouk o kopiranju in povečanju dobi vsakdo popolnoma brezplačno pri 41

Foto Tourist: Lojze Šmuc

Šelenburgova ulica 6. I. nad.

Strašna nesreča pri adaptiranju tvorniškega poslopja

Banja Luka, 24. januarja. V vasi Rujevačkom Bešlincu obstoji že dalje časa podružnica zagrebškega podjetja »Nipada«, ki izdeluje tedilno orodje. Nedavno so začeli pri podružnici adaptacijska dela v veliki dvorani. Ko le v petek zjutraj šest delavcev prenašalo težke traverze, se je zgodila huda nesreča. Pri dviganju ene traverze se je zrušilo sedem poleg se nahajajočih traverz na delavce, katerim na noge drugim pa na roke in prsi. Ranjeni delavci so začeli obupno klicati na pomoč, a k nesreči ni bilo nikogar v bližini. Poškodovanci so se drug za drugim skoro vsi onesvestili. Šelo čez pol ure

so opazili grozno nesrečo drugi delavci in se nemudoma lotili reševalne akcije.

Z veliko težavo so izvekli izpod traverz pet nevarno ranjenih tovarišev dočim so dobili šestega delavca. 42letnega Stanka Ružića, med železjem strašno razmrčvarjenega in že mrtvega Vseh pet ponesrečenecv so hitro odpeljali v bolnico, kjer so jim nudili prvo pomoč vendar je malo upanja, da bi kateri od njih okrevel ker imajo vsi poleg zunanjih tudi hude notranje poškodbe.

Na kraji nesreče je prispela sodno-zdravniška komisija, ki je izvršila preiskavo da se ugotovi kako je prišlo do nesreče in kdo jo je zakrivil.

Huda nesreča pri sankanju

Podkoren, 24. januarja. Danes popoldne se je zgodila v Podkorenu huda nesreča. Okrog 20letna hči malega posestnika Neža Vebrova se s sankala in se je pri tem zaletela v železno ograjo s tako silo, da si je razbila desno koleno in so ji izstopile kosti.

Močno krvavečo mladenko je za prvo silo obvezal slučajno v Podkorenu se nahajajoči primarij Leonišča dr. Misa, ki se je tamkaj smučal. Ponesrečenko so s vlakom prepeleli na ljubljanski kolodvor, kamor je prispel od dr. Misa z Jesenice pozvani reševalni voz, ki je Vebrovo prepelel v slovensko bolnico. Poškodba ponesrečene mladenke je nevarna.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 25.: Dve nevesti. Red E.

Torek, 26.: Zaprt.

Sreda, 27.: Cvrček za pečjo. Red D.

Četrtek, 28.: Zaprt.

OPERA

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 25.: Zaprt.

Torek, 26.: Luiza. Red C.

Sreda, 27.: Zaprt (generalka).

Četrtek, 28.: Trije mušketirji, opereta. Premijera. Izven.

»Dve nevesti«, najnovejšo Golarjevo dramsko delo, ki je prišlo v začetku letošnje sezone v repertoar, se ponovi prvič v naši drami. Na to predstavlo še prav posebno opozarjamo, ker je skoro gotovo poslednja večerna vpriizoritev te Golarjeve vaške šale v letošnji sezoni. Predstava bo za red E, na kar prav posebno opozarjamo, ker je bila prvotno napovedana ponedeljkova predstava za red D.

Novosti v operi. Jutri zvečer se ponovi v operi veliko francosko delo »Luiza« za red C. — Kakor že javljeno, bo premijera operete »Trije mušketirji«, ki jo je napisal skladatelj Benatzki, v četrtek 28. t. m. Delo ima 14 slik, ki se silno hitro, skoro brez odmora vrstijo, vse polne življenja in dvoru in v taboru. Glasba, pisana zelo pestro, se naslanja na razne znane operne in druge melodije. Skladatelj sam pravi, da je glasba od danes in od včeraj. Režija, popolnoma moderna, je v rokah režiserja g. Bratka Krefta, muzikalno vodstvo pa ima dr. Švara.

Objave

Poroča. Včeraj sta se na Brezjah poročila gdč. Lenčka Hartmanova, hčerka uglednega gostilničarja »Pri Figovcu«, in g. Pavle Košenina, posestnik in mesar, oba iz Ljubljane. Vrlemu narodnemu paru želimo obilo sreče!

Odbor Fotokluba Ljubljana sklicuje za torek 26. t. m. ob 20. v zadnjo sobo Narodne kavarne izredni občni zbor z dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, 3. predlogi za spremembo pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno! Vstop s člansko legitimacijo.

Akademikom, članom Jugoslovenskega akademskega kluba, sekcija Ljubljana, javljamo, da se za danes napovedani I. članski sestanek odgodi na nedoločen čas. Do preklica ni uradnih ur. — Komisariat.

Vremenski pregled

Ze skoro štirinajst dni je pri nas vreme nenavadno enakomerno: dan za dnem je nebo zastrto popolnoma, tako, da ne vemo, ali je le megla, ali so nad njo tudi oblaki. Solnce se noče pokazati razen onim, ki so na višinah, nad meglo in nizkimi oblaki. Mrza pa ni nič.

Ljubljanska nedelja v zimskem soncu

V novem letu smo prvič imeli zopet nekaj sonca — Rekordno stanje barometra — Prireditve so redke, pa še te po večini v dobrodelne namene

Ljubljana, 24. januarja. Po dolgih brezbarvnih in mlačnih dnevih nam je mila zima naklonila prvo sončno nedeljo v novem letu. Barometer se je ves pretekli teden držal zelo visoko. Hudega mraza sicer ni bilo, pa tudi sonca ni bilo na spregled. Ljubljana je bila ves ta čas povezana v lahno meglo, dočim imajo na Gorenjskem, posebno še v obmejni Dolini, že ves januar krasno sončno vreme. Danes je barometer dosegel uprav rekordno stanje, dvignil se je kar na 788 mm.

V dopoldanskih urah je bilo še nekaj megle v višinah in tudi živo srebro je še ležalo pod ničlo. Toda okrog poldneva in do poznih popoldanskih ur je zopet enkrat sijalo prijazno sonce, da so Ljubljančani kar zadovoljni pohiteli na sveži zrak. Obenem s soncem je nastopila tudi odjuga. Sneg se je naglo topil. Ceste v mestu in zlasti še v okolici so bile hudo blatne, kar je edino motilo številne nedeljske izletnike.

Smučarski svet že vse zadnje nedelje ne najde pravega terena v ljubljanski okolici in zato so jo smučarji večinoma zopet ubrali na gorenjskem, posebno še v obmejni Dolini na obeh drsališčih, tako na Iliriji kakor na tivolskem ribniku, mnogo mladine pa je veselo rajalo tudi po raznih okoliških bregih.

Dasi je letošnji predpust zelo kratek, je vsako soboto le majhno število prireditev, v primeri s prejšnjimi leti uprav minimalno. In čisti presežek gre pri večini prirediteljev v dobrodelne namene. Tako je v soboto zelo lepo uspel Tatjanin večer v Kazini, namenjen v podporo siromašnih ruskih dijakov, ki so v teh težavnih časih potrebni podpore bolj kakor kdaj koli prej. Druga večja prireditelja je bil družabni večer primorske akademike omladine, ki je imel značaj akademije in katerega čisti dohodek je tudi šel v podporo skladu. O obeh prireditvah poročamo posebej.

Kronika nesreč

Florjan Klemenčič, 45 letni delavec iz Komar je 17. t. m. doma po stopnicah nesrečno padel in se precej poškodoval. Nalomil si je več rebre, v bolnico je pa prišel šele danes dopoldne.

Jožek Stare, 7 letni sinček posestnika iz Sodražice, je v soboto popoldne po neopredvidni zalet s lovo roko v slamožrnico, ki mu je odrezala štiri prste. Otroka so danes prepeljali v ljubljansko bolnico.

Angela Hudrga, 19 letna nakatarica iz Mokre pri Predvorju si je hotela na samovaru pogreti nekaj vode. Ko je vlivala v posodo, ga je nekaj zllila sebi po krilu, nekaj pa tudi po rokav. Z mokrimi rokavi je nato priglajala samovar, tisti man je pa plamen preskočil na njeno roko in takoj si ji je užgalo tudi krilo. Danes dopoldne so vso opечeno po rokah in nogah prepeljali v ljubljansko bolnico. Kakor nam poročajo, so njene oklepine zelo hude.

Okrog 14. se je pripetila manjša nesreča pred glavno pošto. Jera Primožičeva, 54 letna zasebnica od Sv. Andraža 161 pri Slovjanovih, je pred glavno pošto padla s travenjaka in se precej občutno potokila na glavi. Reševalni avto je bil moral odpeljati v bolnico.

Opoldne, okrog 12.31, je bila reševalna postaja obveščena, da gori v Koleziji. Res je bil nastal požar v hiši posestnika in sodarja Repiča v Kolezijski ulici št. 18. Zaradi premočno zakurjene peči se je namreč vnel lesen tram. K sreči so domači ogenj, ki se je naglo širil in zagrabljal tudi že ostrešje, takoj opazili in pozvali gasilce. Po preteku pol ure so gasilci ogenj popolnoma zadušili. Škode je pa vendar preko 5000 Din.

Tatjanin večer

V soboto je priredila ruska kolonija v Ljubljani svoj tradicionalni Tatjanin večer v kazinski dvorani. Uvod je otvoril koncertni del, pri katerem so nastopili kot solisti ga. Vera Adlešič - Popović, gg. Driga in de. Maknet ter zbor balalajk zveze ruskih akademikov. G. Driga se je prav dobro uveljavila v dvema pesmima Glikke in Kalinikova. Ima močan, svež glas velikega tona izenačenega obsega. Go. Adlešič-Popovićovo poznamo že iz njenih prejšnjih nastopov. Njena glasovna tehnika je odlična in jo uspešno obla za izvajanje tudi najtežjih koloratur. V tem se je odlikovala posebno v Moskovskega »Serenadi« in po Gounodovi koloraturni ariji iz opere »Romeo in Julija«, s katero je žela obilo zaslužnega aplavza. Baritonist de. Maknet, ki je to pot prav tako kot prvi solist tega večera, prvič koncertno nastopil pri nas, je pokazal zvočen, modulacijski zmožen glas in je lepo podal dve operni ariji. Ga. Driga in de. Maknet sta spremljal g. Drmot, član Narodnega gledališča, go. Adlešičeva pa konservatorist Marjan Lipovšek. Vsi nastopajoči so bili deležni toplega aplavza in so prejeli šopke v znak priznanja in zahvale. Končno je nastopil zbor balalajk Zveze ruskih akademikov ter zaigral tri skladbe, od katerih je bila prav posebno posrečena

Čajkovskega »Chanson triste«. Na veliko odobravanje so dodali še eno skladbo, narkar se je pričel zabavni del večera s plesom, ki je trajal pozno v noč od zvokih orkestra »Odeon«.

Prireditve so posetili pokroviteljica častna dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva, podban dr. Pirkmajer, divizijski komandant general Ilč, polkovnik Nedeljković in drugi častniki, mestni župan dr. Dinko Puc, češki konzul ševčik in vicekonzul s soprogo, vseuč. prof. dr. Bubnov, belgijski konzul dr. Milan Dular, ga. dr. Groyer-Jenkova, lektor univ. dr. Burian s soprogo in mnogo drugih odličnih članov družbe ter predstavniki ruske kolonije v Ljubljani. Večer je potekel silajno v intimni, neprisliljeni zabavi. L. M. S.

Družabna prireditve primorskih akademikov

Klub jugoslovenskih primorskih akademikov je priredil v soboto v Delavski zbornici svoj prvi družabni večer. Prireditve se je pričela ob 21. v nabito polni dvorani. Med odličnimi gosti so bili ban g. dr. Drago Marušič, župan g. dr. Dinko Puc s soprogo, inspektor dr. Guštin, ga. Maša Gromova, načelnik g. Ivan Sancin kot zastopnik »Soče«, predsedniki starejšinskih društev za »Jadrano« primarij dr. Zalokar, za »Triglav« inspektor Volčič in za Klub primorskih akademikov docent dr. Furlan ter še mnogo odličnih gostov. Prišli so v častnem številu tudi istrski akademiki iz Zagreba.

Večer je otvoril predsednik kluba g. Perjančič z govorom, v katerem je pozdravil goste in pojasnil namen prireditve. Akademski otket je nato zapel troje pesmi: Sattnerjevo »Pogled v nedolžno oko«, Mirkovo »Katicico« in Adamičevega »Vasovalca«. Za pevci je nastopil g. Slamič z vio-

lino. Zaigral je Kreislerjevo špansko-ciganksko-arabsko pesem in Siorillovo etido 28. Občinstvo se je pevcem in violinistu odločilo z živahnim odobravanjem. Silno je navdušil publiko baritonist g. Milan Janovsky. Zapel je ob spremljevanju g. Jeruca pri klavirju Pavčičevu »Poljdem na prejo«, Volaričevu »Oj rožmarin«, in Ipavčevu podoknico iz opere »Teharski plemiči«. Na ponovno vzpodbudo občinstva, ki je pevcu za vsako pesem viharo ploskalo, je g. Janovsky zapel še koroško narodno »Moja dečva je križavna«.

V odmoru je zaigral orkester, nato pa so akademiki v režiji g. Justa Košute predvajali Jevrejino enodejanko »Kulisa duše«. Že med odmorom se je razvila po vsej dvorani prijetna družabnost. Po dramskem prizoru, ki je občinstvo v kontrastu z njegovim razpoloženjem nekoliko zadržal, pa se je razgibalo veselje do viška. Od zvokih harmonike in saksofona se je okrog polnoči zavrtela mladina. Pozabili pa niso svojih starešin in so jim zaigrali starejšinski valček. Na plesišči je nastala tedaj še večja gneča. Pri bučjih pa se je povečalo tudi hlaenje. Damam, ki so stregle, gre vsa zahvala akademikov.

Pri vsem tem pa je treba ugotoviti, da je dosegla prireditelja največji uspeh ne toliko po zabavi in razpoloženju gostov, ki je bilo na višku, kakor še bolj po svojem namenu. Že na prireditvi se je razbralo z obrazov naših fantov veselje nad gmohtnim uspehom. Klub bo sedaj mogel izpolniti vsaj deloma eno izmed svojih glavnih nalog, da bo dejansko podprl nekatere izmed svojih članov, ki so v pomanjkanju vseh sredstev pri svojem studiju že komaj zmagovali vsakdanje življenjske skrbi.

Notranjci niso junaki noža

Sodna statistika zapadne meje je najbolj zadovoljiva

Rakek, 24. januarja.

Ker dnevni tisk objavlja podatke o poslovanju sodišč v preteklem letu, bo pač marsikoga zanimalo, kakšna je zapadna meja v luči sodne statistike. V njej se splošno odražajo gospodarske težave in stiske, ki tarejo vztrajnega, žilavega Notranjca v vsakdanji borbi za obstanek. Bogati gozdovi so edini vir, iz katerega črpa Notranjec sredstva za gospodarstvo. Lesna trgovina in industrija pa skoraj počivata in ogromne skladišnice vsakovrstnega lesa od Rakeka proti Cabbu so nema priča usodnega zastaja, zaradi katerega so zaslužki tako skromni, da notranjski kmet z največjo težavo preklada svoja bremena z ramena na ramé.

Pri vsem tem je treba prav posebno poudariti razveseljivo dejstvo, da kriminaliteta v notranjskih krajih pada od leta do leta. K temu so prav mnogo pripomogle organizacije. Prosvetno delo je med notranjskim ljudstvom pognalo globoke in zdrave korenine. Že več let ni slišati o kakih grdih zločinih. V notranjskih krajih ni junakov noža. Zato se že 8 let ni pojavil pred ljubljanskimi sodniki noben Notranjec zaradi kakakega hujšega zločina, umora ali uboja, niti ne zaradi velikih tatvin in vlomov. Ko je v prvih letih po vojni ob meji najbohot-

neje cvetelo tihotapstvo živine in drugih stvari, so bili zločini prav pogosti. Tudi uboj in vplomi. Tihotapstvo pa so iztrebili in ž njim je ponehalo tudi zločinstvo.

Notranjec je v splošnem spravil človek, raje se poravnava, kakor da bi se pravdal leta in leta. Pri vseh treh obmejnih sodiščih (Cerknica, Logatec in Lož) je bilo lani 391 civilno-pravnih zadev, za 5 manj kakor predlanskim. Bagatelnih tožb je bilo 18, predlanskim 14. Rubeljni pa so bile številnejše. Mnogo je bilo davčnih rubeljnih zaradi zaostankov. Lani je bilo pri vseh treh sodiščih 1152 eksekucijskih zadev, leta 1930. po 917. Zanimiv je pojav, da je bilo lani le nekaj več zemljiškoknjižnih vlog kakor predlanskim. Lani beležijo sodišča 2094 vlog v zemljiški knjigi, a predlanskim 2001.

Vsa tri obmejna sodišča so lani vodila 163 kazenskih preiskav in polzdev zaradi zločinov, predlanskim 178, obravnavala so lani 354 kazenskih prestopkov proti odslužim (420 v letu 1930), prekrškov je bilo lani 29, a predlanskim 30. Kazenskih zadev proti mlajšim maloletnikom je bilo lani 12, predlanskim 24. Skupaj je bilo lani pri vseh sodiščih 573 kazenskih zadev, a predlanskim 625.

30.000 Din za nasilno postrizene lase

Dolga pravda o škandaloznem početju dveh zakoncev

Pančev, 24. januarja.

Dolgo je trajala ta pravda, celih šest let, a sedaj se je vendar zaključila pred pančevskim okrožnim sodiščem. Šlo je za stvar, ki je pred leti pomenjala veliko senzacijo za ves Banat in je ljudje njeno pozabili vseh dolgih šest let. Pred kazenskim sodiščem je bila zaključena že leta 1929, sedaj pa se je dovršila še pred civilnim sodiščem.

Bilo je 10. maja 1926, ko je ruska begunka Antonina Kozlova, ki je v dvjem zakoncu žvela v Alibunar, prišla po ulici mimo hiše imovitega alibunarskega posestnika Trajana Lacka, s katerim je še nedavno prejel živela v nedovoljenih odnosih, dasi je Trajan oženjen. Ko je prišla mimo hiše, je Trajanova žena Eva skočila iz hiše, pograbilala Antonino za kito in jo potegnila v hišo. Tu je Antonino sprejel Trajan in jo začel pretepati. Potem pa sta jo z ženo slekla in ji zvezala roke in noge. Žena je prišla skrajje in Trajan ji je ukazal, naj ji poreže lase. Eva je kajpak ubogala. Trajan je Antonino še pretepal in naposled rekel po rusko, da ga žena ni razumela, da je to storil zgolj zato, ker noče več živeti z njim. Če pa ga bo tožila,

bo pa dejal, da je vse to storila žena, ker ga je zalotila z njo v postelji. Tako ne bosta kaznovana ne on ne ona. Trajan je na to odšel, a njegova žena je Antonino še cele štiri ure pretepal in mučil, pri čemer bi se bila Antonina kmalu zadušila, ker je imela usta zamašena z robcem. Šele ob petih popoldne ji je razvezala samo nogo in jo čisto naglo porinila čez prag. Ker take ni mogla nikamor, je Antonina prosila, naj ji dajo obleko, pa ji je Eva vrгла samo srajco na ulico in nesrečnica je tako stekla domov.

Antonina je vse ovadila policiji, toda Trajan in Eva sta govorila tako, kakor sta bila domjenata, da je Trajan takoj pobegnil iz hiše, ko ga je žena zalotila z Antonino in da je vse storila le žena.

Antonina je poleg kazni za oba obtožena zahtevala še 40.000 Din odškodnine za poškodovano lepoto. Kazensko sodišče je Trajana in Evo obsodilo na dvomesečni zapor in pa 600 Din denarne kazni zaradi lahke telesne poškodbe, hude razžalitve časti in omejevanja osebne svobode, za odškodnino pa jo je zavrnilo na civilno pot. Tako se je sedaj vršila razprava pred okrožnim sodiščem, kjer se je ponovno ob-

dejal ves dogodek in so bile zaslišane pete med njimi tudi dva izvedenca v le pete, slikar in brivec ki sta ugotovila da je Antonina, kateri niti po šestih letih še niso zrasli lasje do nekdanje dolžine, resnici »postrizjenjem las izgubila del svoje lepote. la poleg tega je imela tudi stroške pri brivcu za urejanje kratkih las. Treba je torej, da so ji prisodili 30 do 40

tisoč Din za poškodovano lepoto. Brivec je še dodal da ji je treba še posere, prisoditi 12.600 za gojenje novih dolgih las.

Sod šte je obsodilo Trajana in Evo Lacko da solidarno plačata Kozlovi 30.000 Din glavnice s 5% obrestmi in 3075 Din pravnih stroškov v roku 15 dni ter v istem roku državi blagajni 1410 Din pristojbin.

Bratje ustrelili brata

Zalostne posledice medsebojnega spora v družini

Novi Pazar, 23. januarja.

Pred tukašnjim sodiščem se je že četrtrič vršila razprava proti bratom Kariškov iz Trjebinja zaradi umora njihovega lastnega brata Mahmuta, ki je bil ustreljen iz zasede lani 26. avgusta.

Tistega dne je šel Mahmut v gozd, da si naseka drv. Rodbina Kariškov je žvela prejšnje čase v skupni zadrugi, ki pa se je pozneje razdelila in se je tako razdelilo tudi skupno posestvo. Gozd, kamor si je Mahmut šel sekati drv, je bil last njegovih bratov, ki so mu že nekajkrat prepovedali sekanje, za kar se pa on ni zmenil. Ko so bratje videli, da jih noče ubogati, so se oborožili s puškami, samokresi in noži in so se skrili v gozdu. Mahmut, nič hudega sluteč, se je ravno pripravljati, da bi podrl drevo, ko so počili strel. Mahmut je obležal mrtev v gozdu. Bratje — šest jih je bilo — pa se niso zadovoljili z umorom Mahmuta, temveč so šli in napadli še drugega osumljenega brata, Mumina, ki pa je po sreči ušel njihovim krogom. Napadali

so potem še neke kmete toda brez hujših posledic, nakar so se izgubili.

Preiskava zaradi umora Mahmuta je trajala dolgo časa. Zaslišanih je bilo nad 50 oseb in naposled se je vendarle neizpodbitno ugotovilo, kdo so bili morilci. Na zagovorih pred sodiščem pa je prihajalo vedno do novih okoliščin, ki jih je bilo treba raziasniti z novimi zasliševanji, pa se je tako razprava trikrat prekinila in odgodila, dokler ni prišlo do sedanje končne razprave. Od vseh šestih bratov je samo eden, Alija, priznal dejanje in izpovedal, kako se je izvršilo, vsi drugi so pa trdovratno tajili. Vzlic temu pa je sodišče spoznalo vseh šest za krive. Oprostito je kazni samo najmlajšega, Ibra kot nedoletnega, dočim so bili Alija, Ajro in Elmaz obsojeni vsak na osem, Emin in Džamin pa vsak na 12 let iče.

Tako sta od družine osmih bratov Kariškov sedaj samo dva v svobodi, pet jih je v ječi, eden pa v grobu.

Mariborski nedeljski dogodki

V znamenju občnih zborov — Dopoldne je bilo malo sonca — Brez nesreč — Dva vloma pojasnjena

Maribor, 24. jan.

Danes je bilo v Mariboru mnogo občnih zborov.

Dopoldne so zborovali v Narodnem domu narodni železničarji, popoldne študentski Sokoli v Sokolskem domu, a Sokol Maribor III. je imel svoj letni občni zbor v krčevinski šoli. Dopoldne je bila tudi proslava 10letnice Ljudske univerze.

V jutranjih urah se je pokazalo sonce

in v njegovih žarkih je začelo Pohorje, kamor so že v soboto popoldne odšli mnogi smučarji in prijatelji zimskega sporta, da prisostvujejo veliki smučski tekmi, ki jo je priredili domačini Mariborski smučarski klub. Nekateri smučarji in tekmovalci so pohiteli celo v Mežico, kjer je bila smučarska tekma zimskosportnega oddelka SPD. Vreme pa ni ostalo tako lepo, kakor se je pokazalo jutraj. Popoldne se je sonce zopet skrijlo, mraz je sicer nekoliko popustil in poledica se je pričela tajati.

Nesreč danes ni bilo.

Le sinoči je prišlo na Mejski cesti do manjšega karambola dveh osebnih avtomobilov. Tudi

nima danes zabeleženega kaj posebnega. Preteklo noč je policija ponovno strogo preiskala nekatere gostilne in polovila več nočnih deklet, ki bi vasa izročila sodstvu. Policiji se je tudi posrečilo pojasniti predzen vrom, ki je bil izvršen pred teatnom v sobo Teheleškeve sobarice, in vrom v sobo natakarka Velike kavarna.

Jubilejno slavlje mariborske Ljudske univerze

Danes dopoldne je bila v veliki dvorani Kazine proslava 10letnice mariborske Ljudske univerze ob lepem številu mariborskega občinstva. Proslavo je otvoril predsednik Ljudske univerze g. ing. Kukovec, ki je toplo pozdravil vse prisotne, zlasti pa zastopnika banske uprave banskega svetnika dr. Poljanca, župana dr. Lipolda, oba sreska načelnika dr. Ipavica in Makarja, predsednika Zveze kulturnih društev direktorja Juga iz Ljubljane, odposlanca iz Vazradina in zastopnike javnih korporacij. Po pozdravu se je predsednik iskreno zahvalil vsem, ki so na katerikoli način podpirali delovanje Ljudske univerze, posebno pa za pomoč banski upravi, zlasti podbanu drju. Pirkmajerju, Posojilnici v Narodnem domu in študijski knjižnici za dvorano in mnogim drugim z željo, da bi še naprej podpirali to prosvetno ustanovo in ostali njeni zvesti delavci.

Predsedniku inž. Kukovcu, ki že devet let postrtovalno vodi Ljudsko univerzo, je v priznanje njegovih zaslug izročil sodni svetnik dr. Traumer lep lorvorjev venec z daljšim nagovorom in mu kot kulturnemu borcu iskreno čestital.

samo med preprostimi ljudmi, ki so vajeni živeti sredi vsega hudega in ki dobro vedo, da se je iz bede zelo težko prikopati do sonca. Matere in očete so prihajali v šolo, da povedo žalostne življenjepisne svojih otrok, in ko so videli, da se hoče šola posebej potruditi z njimi, so bil samo hvaležni.

Razen v Ljubljani in Mariboru doslej pri nas še ni bilo podobnih učilišč; Trbovlje so med prvimi podeželskimi kraji, ki so dobili to pomožno šolo. Razrednika I. in II. razreda sta izbrala 14 učencev in učenki, ki so prešli v ta oddelek, da učitelj ugotovi njih duhovno starost in da se s pomočjo zdravniške preiskave dožene, kdo izmed njih je sploh še pripraven za pouk in kdo morda spada v posebne zavode. Za učitelja takšen razred ni ravno igrača — mnogo žilavezni je treba imeti do stvari in mnogo žilavega potrpljenja. Slednji izmed teh otrok je svet zase, slednjemu izmed njih se je nekoč zgodila kakšna nesreča ali kakšna težka krivica, slednjima čisto drugačen začetek svojega zla in z vaskim se je treba ukvarjati čisto posebej. Največ jih je pač med njimi, ki se jim sicer ni zgodilo nič drugega, kakor da so od zibke stradali mleka in kruha: ostali so šibki in bledi, v njihovih mišicah in v njihovih dušah manjka sil, življenje se v njih ni moglo razmahniti do tistega viška, ko človek lahko s svojimi rokami in s svojim srcem objema svet in se gre boriti za svojo veljavo pod

Požar v Ločah

Poljčane, 24. jan.

Poljčanski vrtil gasilci, ki so imeli lani skoro vsak mesec opravka, saj so gasili pri 11 požarih, so tudi že letos stopili v akcijo. Ko je v sredo proti 21. uri nenadno zatrobil njihov rog, so bili v nekaj trenutkih vsi na mestu in so obdrželi s svojimi avtom in motorko v smeri proti požarnemu svitu.

Gorel je v Ločah skedenj upokojenega železničarja in posestnika podomače Gartnerja. Poljčanski gasilci so obenem z ločnimi, ki so bili že pred njimi na kraju nesreče, omedlji ogenj in rešili pred plameni bližnja poslopja. Goreči skedenj je obenem s hlevi, krmo in vsem, kar je bilo v poslopju, zgorel do tal. Le živina je bila še pravočasno rešena. Ogenj je baje nastal zaradi napredno odvrgnega ostanka cigareta.

Neokusno barvani zobni obložek izgine, zobje postanejo bleščeče beli po večkratnem čiščenju s priljubljenim Chlorodont zobno pasto. Poskus vas bo prepričal. Tuba Din 8.—

Šola za deco najbednejših

Osnovna šola v Trbovljah je otvorila pomožni razred za duševno defektno deco.

Ko sem po dobrih trinajstih letih spet enkrat prestopil prag šolskega poslopja, so mi s hodnika, s stopnic, iz razredov zaveli v obraz vsi tisti dobri, grenki vonji, sredi katerih sem nekoč tudi jaz živel, trepetal in upal kot majhen šolarček; to so tisti majhni, sramežljivi, malo zdravi, malo umazani vonji, ki smo jih proletarski otroci v svojih cekarjih, žepih in dušah nosili z Njive, s Terezije, Posetja in Petelinove vasi in ki so jih kmečki otroci s svojimi ajelevimi jabolki sredi zime in s svojim ajelevim kruhom prinašali izpod Sv. Plavnice, iz Knezdola in iz Podmeje. Skoraj vse je že šlo v teh trinajstih letih, da se nikoli več ne vrne nazaj. Sluga, ki je bil s svojimi silnimi, zmerom namršnenimi obrvmi in brki strah in trepet naše otroške grešnosti, je že zdavnaj šel, in izmed učiteljev, ki so včasih s šibo, včasih z dobro besedo tedaj uravnavali naše prve korake v življenje, je zdaj že marsikoga zagrebla prst in tovariši smo se raztepli po svetu, sam Bog ve, kam. Toda življenje nikoli ne ugane — na hodnikih, na stopnicah, na vratih se pojavljajo obrzi otrok,

ki so prišli za nami, majhni, plašni, bedni, z velikimi, razumnimi očmi, ti otroci se učijo naštevanka, slovenske besede in prvega znanja, kakor smo mi nekoč pričeli z gledanjem v svet, in nazadnje bodo stopili čez prag na cesto življenja in se bodo šli bit, za kar se pač moramo biti ljudje. Aj, šola, ti naša prva ječa v življenju, ti naša prva domovina, ki smo jo za domom našli sredi sveta: lep in grenek je nate spomin, kakor so človeku lepi in grenki spomini na vse minute, v katerih so se mu odprle oči.

V Ljubljani sem izvedel, da so na trboveljski šoli otvorili pomožni razred za otroke, ki kakorkoli ne morejo dohajati normalnega pouka, in zdaj sem se oglašil, da zaprosim gospoda R. Plavšaka, šolskega upravitelja, naj mi dovoli malo pogledati to stvar, in da bi potem kaj malega napisal za list; saj svet nikoli ne bo nehal biti radoveden nad življenjem po teh velikih hišah, po katerih se rod za rodom pretakajo usode vseh ljudi in ki so si od daleč vse tako žalostno podobne med seboj: šole, cerkve, bolnice, kasarne. Prijazno sem bil povabljen in učitelj Mencej, ki se ukvarja z oddelkom, me je uvel v stvar.

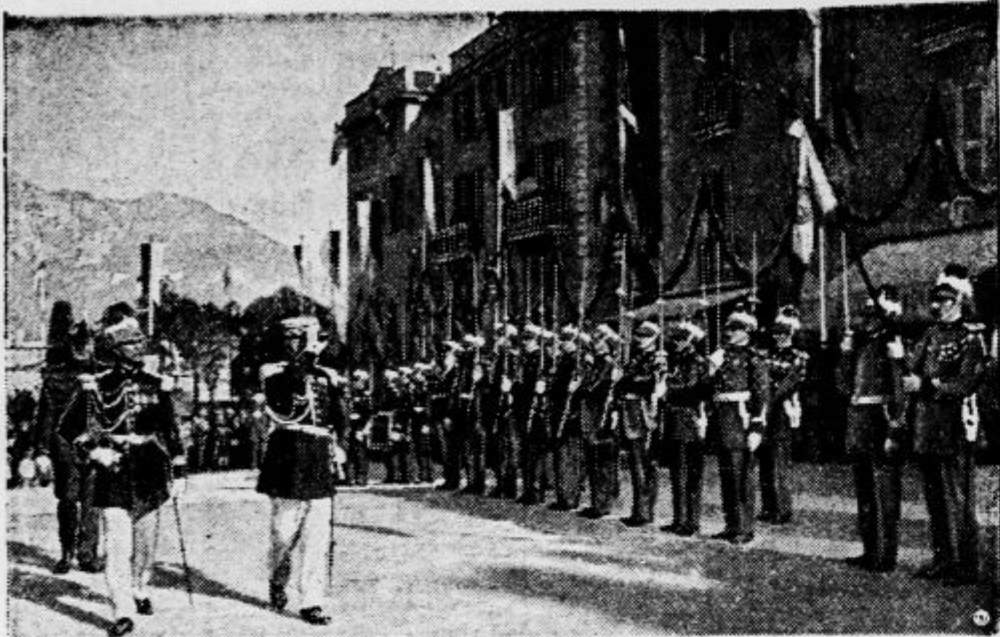
Nekaj neznanako težkega je — tako za

učitelje kakor za učence — kako včasih nekateri otroci po razredih ne morejo pa ne morejo držati koraka s svojimi tovariši. Vsaka šola ima v svojem učnem načrtu vsakega otroka imeno in kvantiteto snovi, vsaka ura, vsak dan prinese otrokom nekaj novih odkritij in novih nalog, in komur je duša od česarkoli malo utrujena in zvezana, mora žalostno ostati zadaj; in če je v njem še toliko zdravja, da lahko obupa nad svojim porazom, je bedno izgubljen. Matere, ki imajo pogostem na dani vso pot svojih otrok od zibelke do življenja, v svoji slepi zaljubljenosti marsikdaj kar ne morejo razumeti in verjeti, da njihovi mali ne zmorejo pa ne zmorejo tega, kar lahko zmore vsak sosedov otrok; matere pač nikoli ne bodo mogle razumeti, da so njihovi otroci lahko obsojeni tudi na najhujše, kar jih lahko pričaka pod soncem. In kadarkoli se je še na kakšni šoli pojavil namen, da bi se duševno slabotni šolarčki zbrali in oddelili v poseben razred, kjer naj bi se vzgojila in pouk odmerila po njihovih revnejših sposobnostih, še zmerom so se matere — zavoljo svoje slepe zaljubljenosti, zavoljo namiljene sramote — postavile takšnemu načrtu po robu. Toda ko se je pred meseci po uvidevnosti šolskega vodstva v Trbovljah začela pripravljati takšna pomožna šola in ko je prišel nalašč za to izvežban učitelj, da realizira načrt, je bilo med starši toliko razumevanja za stvar, kolikor ga je lahko pač

Mrzel

DOGODKI PO ŠIROKEM SVETU

Narodni praznik v Monaku

Mala kneževina na Rivieri je imela spet svoj veliki dan: praznovanje narodnega praznika. Glavni dogodek je bil pač parada na Grajskem trgu, kjer je nastopila celotna »oborožena sila«, kakšnih sto vojakov, pred vrhovnim generalom Weillerjem.

Kako živi in kaj dela maršal Pilsudski

»United Press: poroča zanimive podrobnosti iz življenja poljskega maršala Pilsudskega, ki prebije ves dan od jutra do večera in pozno v noč v poslopju armadnega inspektorata. Tam ima velikanško delovno sobo, kjer stoji ogromna miza, na kateri so vedno razgrnjene karte generalnega štaba. Častniki poljske vojske pripovedujejo, da se njih vrhovni vodja ne umorno bavi z najtežjimi problemi teoretične strategije.

Edini človek, ki sme k Pilsudskemu ob vsakem času, je podpolkovnik Glabič, mož, ki je zaradi svoje nadarjenosti v strategiji splošno znan na Poljskem. Maršal Pilsudski študira samo z njim, zadeve vlade ga malo brigajo, vsaj v izdatno manjši meri kakor kdaj poprej. Pilsudski pa ne prebije v svojem armadnem inspektoratu samo dneva, ampak je tam tudi ponoči. Spi v navdne preprosto opremljeni sobici, ki je poleg njegove delavnice.

Maršalovo bivališče v palači Belvedere je komaj 200 korakov oddaljeno od vojnega inspektorata, toda Pilsudski pride poredkoma oomov, kjer živi njegova žena s hčerama. Prva, z imenom Vanda, je stara 12 let, druga, Jadwiga, ima samo 10 let. Pilsudski pride domov včasih zjutraj in zvečer. Vsak dan ob 10. uri dopolne pa srečujejo ljudje maršala v Ujazdovskem drevoredu blizu Belvedera. Pilsudski je obenem vojni minister, toda k sejam kabineta prihaja zelo poredkoma. Navadno se da zastopati po drugem generalu. Če je na dnevnem redu posvetovanje kakšno zelo važno vprašanje, mora priti kabinet k Pilsudskemu na razgovor. Edini, ki ga Pilsudski priznava nad seboj, je državni predsednik Moscicki. Vsakih 14 dni obišče

Pilsudski Moscickega in se z njim razgovarja navadno dve uri. Pilsudski je strasten kadilec in pokadi dnevno do 100 cigaret, ki so edino razvedrilo v njegovem življenju.

Kriza švicarske hotelske industrije

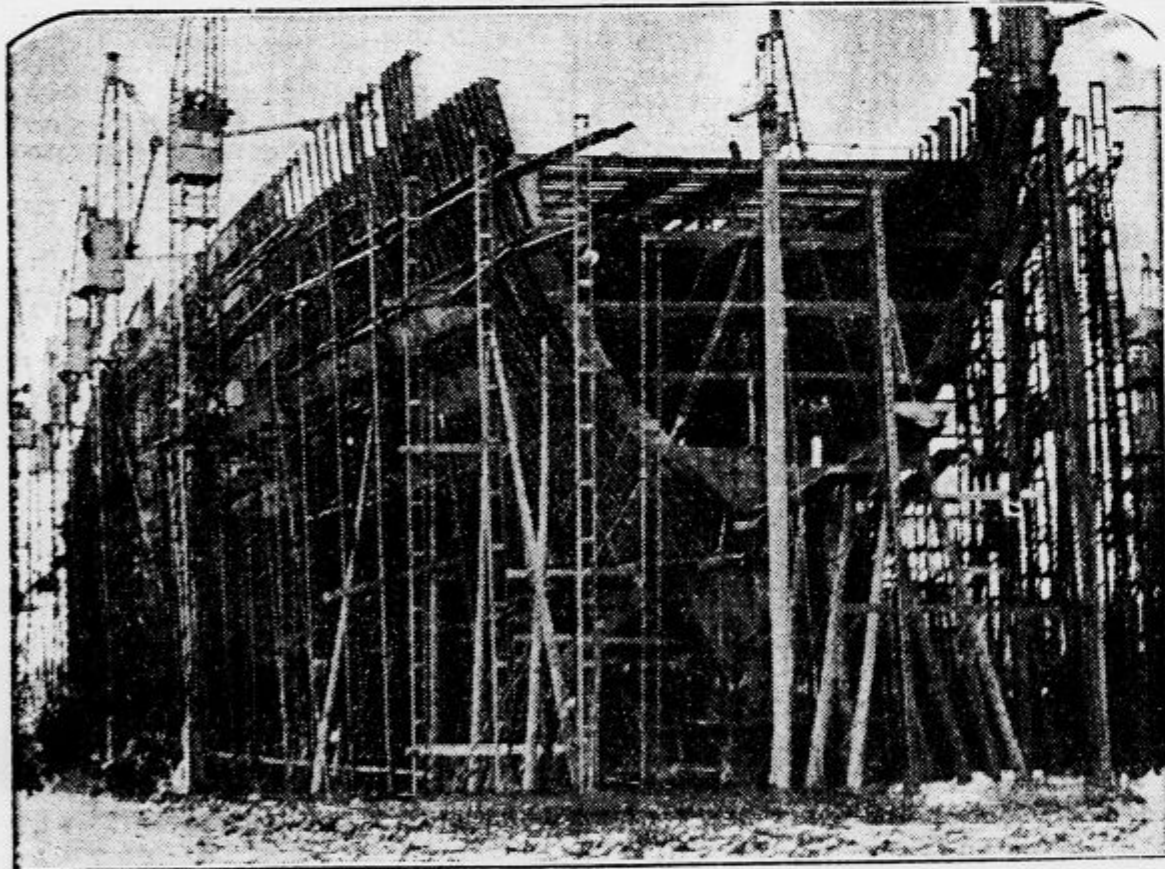
Uradna statistika švicarske vlade ugotavlja porazno dejstvo, da znaša število letošnjih tujskih gostov v primeri z lanskimi in prejšnjimi leti komaj eno tretjino. Angleži, ki so prihajali v Švico na odih in zdravljenje, so skoraj popolnoma izostali, enako tudi Nemci.

Hoteli v St. Moritzu in drugih krajih ne izdajajo niti več seznamov odličnih gostov. Niso redki primeri, da morajo hotel-ska podjetja zaradi krize napovedati konkurz. Železnica je sicer uvedla znižane sporne vozovnice, ampak inozemstvo se noče poslužiti niti te ugodnosti in Švica ostaja brez tujcev kakor še nikoli doslej.

Cigare za državnega predsednika

V mali vzhodnopirenejski republiki Andorra, ki šteje komaj 5200 prebivalcev, so se našli trije kmetje, ki so sklenili oditi peš v Madrid in se poklopiti novemu državnemu predsedniku Zamorri. Da pa ne bodo prišli k njemu praznih rok, so mu nesli tri nenavadne cigare iz najfinjših tobačnih listov. Cigare so bile dolge 80 cm. Siromaki pa so delali račun brez krčmarja. Na meji so jih ustavili nezgodni cariniki ter jim odvzeli cigare, češ, da morajo plačati carino. Zamorra je kljub temu sprejel odposlanstvo, ki se mu je poklonilo praznih rok, obenem pa povedalo, da ga čaka v carinarnici dar na meji.

Gradnja največjega parnika ustavljena

Kakor smo že poročali, je Cunardova družba ustavila gradnjo 73.000 tonskega prekomornika, katerega trup so bili v Clydebanku že na tri četrtine dovršili. Družba je to delo ustavila zaradi gospodarske krize, pa upa, da ga bo lahko v doglednem času spet započela. Od 3000 delavcev, ki so bili zaposleni z gradnjo, je obdržala samo majhno skupino, ki bo pazila, da se na pol zgrajenemu velikanu ne zgodi nesreča. Trup je namreč že sedaj 35.000 kg težak in ni izključeno, da bi se ne vdrl v zemljo.

Jacques Cézembre:

Kralj železniških razbojnikov

V času, ko sem bival v Avstraliji — mi je pravil nekoč prijatelj Robin, ki je lovil veliko zverjad po vsem svetu in zalagal z živimi zvermi hamburški trg, nato pa se uvrstil med prve dobavitelje poučnih filmov — nisem kdo ve koliko čital dnevnikov, saj sem se le malo ustavljal po mestih in najčešče blodil po goščavi, ki ji pravijo tamkaj bush.

Ker pa sem se vendarle tuptam kratko mudil v Sydneyju, Brisbanu ali Melbourne, mi niso mogla biti povsem neznan dejstva, ki so trenutno razgrevala prebivalstvo velike avstralske celine. In tako sem kakor vsakdo vedel, da je na svetu John Donald Bruce.

Ob tem imenu si kajpada nič ne mislite, vendar zagotavljam vam, da je v tisti dobi kolikor toliko slovel na oni strani zemlje.

Sicer pa je bil to nevšečen sloves. John Donald Bruce je šel šele trideset dve leti. Po vseh znamenjih bi sodil in upal, da je od trenutka, ko mi je bila dana dvomljiva čast, srečati to razvito osebnost na muhastem potu svojega pustolovskega življenja, možak spal na

svojih lavorikah in ni dodal nobenega junaštva onim, ki so mu prinesla prvaštvo v nekam svojevrstni stroki.

Nekaj ur po najinem poslednjem sestanku so ga namreč sodniki v Melbourne obsodili na dosmrtno prisilno delavnico. Ampak kaj se ve s takim tičkom... Tudi oblastvo v Perthu v zapadni Avstraliji je menilo, da mu za vselej izpodreže peroti, toda ta grozni pustolovec, ki mu ga ni bilo para, če je bilo ustavljeni brze vlake in pleniti potnike, jo je popihal s tako lahkoto, da se mu tam poznavalci še sedaj divijo.

Zivotopis Johna Donald Bruce-a je slabo znan.

Sodnikom, ki so ga izpraševali, ni hotel nikdar nič povedati, pač pa jim je trdil z veselo svestjo, če bi se razkrila njegova prava istovetnost, da bi nastala strahovita soblazen, pri kateri bi popadali na zobe vsi diplomati starega sveta.

Ne da bi priznavali tej bajki več pomena, nego ga ji gre, si lahko mislimo, da se Bruce ni rodil pod Južnim križem, ampak moral priti iz Anglije v Avstralijo kakih petnajst let pred dobo, ko sem

Politika na nohtih

Medicinska fakulteta londonske univerze je še nedavno objavila, da je barvanje nohtov, ki spada med obvezne navade modne dame, zelo nezdavno. Francoski in tudi angleški ženski svet pa tega ne upošteva. Če so poprej bili v modi rdeče pobarvani nohti, se zdaj to pretiravanje razteza že na srebrno in zlato barvo nohtov. Neka španska monarhistka je šla v svoji zagriženosti celo tako daleč, da si barva svoje nohte rdeče-rumeno-rdeče. In ker predpisuje pretirana moda, da morajo biti nohti vedno v skladu z obleko dame, si morajo ženske tudi nohte prebarvati večkrat na dan. Stroškov jim pri tem seveda ni mar, a tudi na svoje zdravje nič ne dajo.

Pred ženevskim zasedanjem

Paul Boncour

zastopnik Francije na prihodnjem zasedanju sveta Društva narodov. Ker pripada topot predsedstva sveta Franciji, bo predsedoval Paul Boncour tudi zasedanju. Pri Društvu narodov ne računajo več z Briandovo navzočnostjo

Ločitveni genij

Evgen D'Albert

znani operni skladatelj, ki se je te dni ločil od šeste žene. Baje se namerava poročiti še sedmič... Castitamo!

Čudaški pogreb

Profesor Simpson v Liverpoolu je imel dva veselja, ki jima je posvetil vse univerzitetne počitnice. Cim je zaključil predavanja, je odšel v Walesko gorovje, kjer je poznal sleherni vrh, ali pa se je potikal s cigani. Vedno je zavidal njih nestalno življenje, ki ga je smatral za najprijetnejše na svetu. Obvladal je njih jezik ter je bil poznan in spoštovan pri vseh ciganskih rodovih. Nedavno pa je prof. Simpson umrl. V oporoki je zapisal: »Želim, da bi upepeli moje telo v krematoriju in prah strešili po vetru na vrhu katerekoli visoke gore izmed onih, ki sem jih tako rad obiskoval.«

Simpsonov prijatelj, znani angleški slikar Avgust John, je prevzel izvršitev zadnje želje. Na dan pogreba so se zbrali pred krematorijem cigani iz vsega Walesa. Ko je prišel umetnik z žaro iz krematorija, so zapeli cigani žalostinko. Gosli so zastokale, oglasili so se bobni. Čuden spreved je odrinil v hribe. Otožna godba je trajala skoraj dve uri, dokler se ni ustavil John na vrhu Simpsonovega priljubljenega hriba. Odpel je žaro in sesul pepel, ki ga je takoj raznesel veter na vse strani sveta. Avgust John je v kratkih besedah počastil spomin prijatelja, »čigar duša bo vedno živela v Waleskem gorovju«. Cigani so odigrali zadnjo koračnico in odrinili nazaj v vaško gostilno, kjer jim je priredil pokojnik poslovilno kosilo.

Živali in barve

Ruski fiziolog Pavlov je dokazal, da imajo živali zmisel za barve. Vzgojil je n. pr. pse tako, da so vedeli, kaj pomenijo gotovi barvni odtenki. Pri nekaterih barvah so psi kazali znake veselja in požrečnosti, pri drugih pa so ostali popolnoma ravnodušni.

Komunistični nemiri na španskem

Tudi v severni Španiji je prišlo do organiziranih komunističnih nemirov. Slika kaže nastop policije in vojaštva proti komunistom v Bilbao.

Pisateljska stanovanja v Petrogradu

Družba »Stari Petrograd - Novi Leningrad« je izdala nov zvezek spominov na deloma že izginole hiše v Petrogradu, koder blodijo danes še sence spominov na klasične ruske slovestva. V neki takšni hiši, ki danes ne stoji več, se je Puškin seznanil z D'Anthesom, ki mu je nekaj let pozneje zavedel ženo in ga ustrelil v dvo-boju. Še danes pa stoji hiša, kjer je živel Dostojevski. »Razkolnikov« in tudi hiša, kjer je napisal Dostojevski svoj veliki roman »Zločin in kazens«.

Stroj izpodriva človeka

Iz ameriškega državnega departementa v Washingtonu poročajo, da pride v najkrajšem času v promet nova priprava za obiranje bombaža, ki pomeni v primeri z dosedanjimi stroji ogromen napredek, da, naravnost revolucijo. V bombažni industriji ima Amerika zaposlene večinoma črnce. To, kar napravijo njihove roke v 72 urah, izgotovi novi stroj v treh urah. Napake v konstrukciji dosedanjih obiralnih naprav za bombaž je tehnika odstranila in farmarji ga bodo lahko uporabljali z velikkanskim uspehom. Za črnce pa pomeni uvedba tega stroja v ameriško gospodarstvo veliko katastrofo.

Ljubezen je zmigala

Romunski princ Nikolaj s svojo ženo Saveano Dumitresco v Parizu. Kakor znano, je princ morganatični zakon povzročil precej prahu v sosedni državi

Kako najde mravljja svoje gnezdo

Prof. Icard, ki se kot strokovnjak bavi z življenjem mravelj, je ugotovil, da se mravlja pri iskanju mravljišča opira na svetlobne razmere. Kadar ostavlja gnezdo, si natančno zapomni razdelitev luči in sence. Učenjak je dognal, da mravlja, ki jo človeška roka postavi iz mravljišča nekaj metrov daleč, ne ve najti poti domov, ker ji manjka potrebna orientacija.

Prednosti dvojčkov

V Worcesteru na Angleškem bi moral sodnik te dni primerno kaznovati nekoga 13-letnega dečka, ki se je bil v javnosti »postavil« z nesposobnim govorjenjem. Deček, ki je stal pred sodnikom, pa je menil, da mora biti pomota, kajti on ni bil nikoli zagreši očitanega dejanja — morda pa njegov brat — dvojček, s katerim sta si podobna kakor jajce jajcu. Policist, ki je nesposobnika prijel, je trdil, da je pravi, mati, ki so jo poklicali za pričo, je spet izjavila, da sta si brata tako zelo podobna, da ju še sama dostikrat ne more ločiti. Konec tega zanimivega procesa je bil ta, da je sodnik dečka oprostil po načelih, ki veljajo v dvomljivih primerih...

Najdbe iz dobe Aztekov

Ameriški starinoslavci so v Oaxaci v Mehiki odkrili pozornost vzbujajočo najdbo. Naleteli so na predmete iz cvetoče dobe Aztekov, predmete, ki so za arheologije neprecenljive vrednosti. Strokovnjaki pravijo, da se dajo te najdbe primerjati samo z najdbami v kraljevih grobovih v Egiptu. Med drugim so našli niz zlatih predmetov z vdelanimi žlahtnimi kamni. Nekaj okostnjakov je imelo zlate maske in nakit na glavi, ki nima primere v človeški zgodovini. Domneva se, da hranijo odkriti grobovi ostanke kraljev ali vsaj visokih svečnikov.

Rubežen v čl. parlamentu

V soboto popoldne se je zgledil pri upravniku zbornice neki gospod, ki je izjavil, da je sodni izvršitelj in da mora zapustiti parlament, ker navzile ponovnim opominom ni poravnala uprava ustanove zaostalih premij za zavarovanje svojih namencev.

Upravnik je skušal eksekutorju dokazati, da je parlament ustanova, ki stoji na nevtralnih tleh in je torej imuna. Toda sodni izvršitelj ni hotel tega priznati. Ker pa tudi uprava poslopa ni hotela priti v navskrižje z zakonom, je zarubil eksekutor pisalno mizo in stensko uro. To dejanje je zbudilo toliko pozornosti, da je uprava poslopa uro pozneje poravnala svoje obveznosti, da je postala rubežen brezpredmetna.

Sijajen začetek, jelite? Možak je mahoma zaslovel. Medtem se mu je bilo posrečilo nekaj plodnih zaskokov enake bire in baže v zapadni Avstraliji. Tako je na primer preoblečen v starko potoval med Mackensiejem in Colgardiejem v vozu za same ženske, nenadoma potegnil samokres in zastražil svoje nesrečne družice, po tem prizoru pa takoj prišel pobirati mile darove: v zlato in draguljih mu je zbirčica vrgla svojih štirideset tisoč frankov.

Na isti progi je tri mesece kasneje vdrl v poštni vagon in si prilastil 63.000 frankov v bankovcih. Tajni redarji, ki so ga naposled zasledili, so ga zvijačno zalotili na postaji v Albanyju. Medtem ko so ga gnali nazaj v Perth, se mu je spotoma obneslo, da se jim je izmuznil, skočivši z vlaka, ki je vozil šestdeset kilometrov na uro; ta način so uporabljali v Združenih državah — sam sem jih videl — ti čudoviti poskočini, ki jim pravimo kavboji, kravji pastirji. Lahko si mislite, s kako dolгим obrazom so policisti dospeli v namenjeni kraj. Potegnili so bili zasilno zavoro. Vlak se je ustavil sredi pušče. Stekli so za Bruceom, a capin je bil precej pred njimi in dirkal je kot hrt.

Dve leti se ni več čulo o njem. Oči-

ločnosti bi včasih zadoščala, da bi se sreča čisto preokrenila. Vendar vsakdo rajši zapusti, kar ima pri sebi, pa naj bi bilo to vse njegovo imetje, samo da ne bi prišlo do neprijetnih zapletljajev. Zastran sebe vem, da se takšno ravnanje ne strinja z mojim značajem. Skoroj boste videli, da bi se bil v danem primeru opravičeno po robu postavil, ko bi bil pri tej stvari.

Nesrečni potniki so se torej dali trepetaje preiskati. Ko pa so dobili dovoljenje, da se smejo s poti spraviti, in so se še vedno ogroženi s puškami vrnili naposled v svoje oddelke, so v celoti ostavili rokovanjem čedno število funtov šterlingov, ki bi vrgli 95.000 frankov (210.900 Din).

Pozneje se je zvedelo, da je ta osobito smeli zaskok izvršil dočista sam in da mu ni bilo deliti z nikomer nepoštenega dobička. Za grmičevjem je namreč okretno razpostavil stare klobuke in puške, sicer že dodobra nerabne, pa je zbudil mnenje, da številni tovariši čakajo za njim samo prilike, kedaj bi dali smodniku besedo.

Stoprv nekoliko mesecev kasneje, ko je bil junak dogodivščine slučajno ujet, in sicer radi neke druge zadeve, se je razvedelo, da gre tu za prve nastope Johna Donald Bruce-a.

Sportna nedelja

Preizkušnja vztrajnosti naših smučarjev

V ostri in mnogobrojni konkurenci so se včeraj kosali naši najboljši smučarji na 50 kilometrov dolgi progi na Pohorju — Prvi je dosegel cilj Bervar (Smučarski klub Ljubljana) — Mariborski smučarski klub je težko tekmo prav dobro organiziral —

Maribor, 24. januarja. Čeprav se je naš smučarski sport v zadnjih letih silno razvil, smo šele letos prišli do 50 km tekme, ki je drugi vrhunec vseh smučarskih prireditvev in preizkušnja vseh tekmovalcev. Zmagovalec v tem boju je tudi

zmagovalec nad telesno slabostjo, saj mora premagati s silno voljo svoje telo in prisiliti ga, da napne vse svoje moči.

Tekmovalci so večinoma prišli že v petek, med njimi ekipa Ilirije, Smučarskega kluba Ljubljana in tudi močna garda z Gorenjske. Ilirija je poslala v boj svoje preizkušene tekmovalce, tako Banovca, Knapa, Tinto, Šostarica in Jenka, dočim je njen glavni favorit in. Joško Janša manjkal, ker ni mogel zaradi pokvarjene noge na start. Ljubljana je bila zastopana po Bervarju, Jakopiču Francu, Deržaju in Franku, za Skalo je startal znani naš Maratonec in prvak Stane Sporn, za gorenjske klube pa so startali Klobutur, Godec, Jakopič Albin in drugi, dočim je bil Mariborski smučarski klub zastopan po Sijukanu, bivšemu češkemu prvaku in akrobatu na smučeh, Kōnigu, Juriču, Ivicu, bratih Stangl in drugimi.

V soboto zvečer se je vršil sestanek vseh tekmovalcev. V imenu prirediteljev jih je pozdravil predsednik MSK g. Bruno Parma, ki je želel da bi vsi tekmovalci prišli na cilj in da bi s tem pokazali vzdržnost slovenskih smučarjev. Nato je g. Vetrh, tehnični vodja tekmovanja, podal opis proga.

Tekmovalna proga

Proga je bila speljana razmeroma zelo lahko. Veliki vzponi spodbujali, težkih strmin pa ni bilo. Smuka je bila povsod idealna, razen zadnjih treh kilometrov. Vsa proga je bila markirana z rdečimi zastavami, ki so bile zelo gosto posejane. Na vsaj progi so jih posadili okrog 1500, križčica pa so bila posebej markirana in križčice smučine izdelane z vejami. Vsak peti kilometer je bil posebej označen s številko, tako da je bil tekmovalci točno vedel, koliko je že prevozil. Od zadnjih 10 km naprej pa je bil zastavljen vsak kilometer s tekočimi številkami 10, 8 itd. Proga je šla od Ruske kočice mimo Bajgotu do Klopneke vrha, kjer je bilo okrepčevališče, od tu pa po isti progi, kjer je bilo banovskino prvenstveno tekmovanje, do Peska, kjer je bilo drugo okrepčevališče in sanitetni oddelki. Od Klopneke vrha do Peska je pot valovita brez znanih strmin, od Peska pa položna na Malo Rogljo in po severnem grebenu do št. Lovrenskih jezer, kjer je bil obrat, nato mimo Mašinžage do Peska in od tu po isti progi nazaj k cilju k Ruski koči.

Prava višinska razlika je znašala kakih 500 m, a vse strmine se obidejo po zložitih potih. Najvišja točka je bila na Roglji s 1572 m, najnižja pri Bajgotu s 1047 m. Vsa proga je bila dolga nekaj nad 50 km. G. Vetrh je podal točen opis proge in je zelo točno orisal tudi snežne razmere za vsak kilometer, tako da so bili tekmovalci o vsem prav točno informirani.

Zrebanje

Za poročilom g. Vetrha je bilo zrebanje. Določenihi je bilo 45 startnih števil, presežek pa za eventualno naknadne tekmovalce. Izmed favoritov je potočnik najnižjo in seveda tudi s tem najslabšo številko Jakopič, ki je startal kot drugi. Klobutur 4, Jenko 6, Šostaric 3, Stangi 8, zelo ugodno na Knap, ki je potočnik 42, Bervar 39, Jakopič Franc 41, Sporn 21 itd. Oni, ki so potočniki visoke številke, so bili seveda silno veselji, saj startna številka precej vpliva na rezultat. Zvečer je bilo v koči še živahno vrvenje, fantje so vršili zadnje priprave. Tekmovalci so mazali svoje smuči z različnimi voski, pri tem so bili majhni zbrani okrog »kanonov« in se od njih učili. Dr. Zgur je pregledal zelo točno vse tekmovalce. Kmalu po 10. je nastal v koči popoln mir.

Start tekmovalcev

V nedeljo jutraj je bil start ob pol 8, točno ob napovedanem času in prvi žarki vzhajajočega sonca so pozdravili prvega tekmovalca Albina Jakopiča, ki je krenil na dolgo pot. V intervalih ene minute so startali za njim drugi tekmovalci, tako da je nekaj minut po 8. startal zadnji vozač. Nekateri tekmovalci so že od vsega začetka forsirali silno oster tempo, seveda so vsi ostali drveli za njimi. Toda se blizu Bajgotu se je pripetila prva manjša nesreča. Ivič iz Maribora je brez premisleka zavozil po strmini, na klanecu si je pa zlomil smučko. Kōnig si je na istem

vidno je moral živeti ob svojih prihrankih. Vendar ako se je kedaj preselil v kako drugo državo, je pa le vedno ostal zvest Avstraliji, svoji drugi domovini. V kratkem so spoznali njegovo spretnost v mnogih jako drznih zaskokih, kjer mu je bila usoda venomer nesramno naklonjena.

Trinajst tatvin z oboroženo roko, zlasti med Brisbanom in Charleevillom in Kraljični deželi, so mu po vsej pravici napravili.

Nekdaj je prilezel sam Bog v odkod, se prikazal na parnem vozu brzega vlaka in prisilil strojevodjo obstati, da so mogli njegovi sokrivci izstopiti iz vlaka, kjer so bili pravkar z izredno pažnjo preiskali vagon. John Donald Bruce je bil postal glavni tolpe.

Detektivi so si mislili: »Zdaj ga imamo, izdan bo.« Imeli so svoja izkustva. In res je Bruce-a ovadil sokrivec, zapejan vsekakor po visoki nagradi, ki jo je redarstvo razpisalo nanj.

Zasačili so ga, ko je vstajal iz postelje v hotelski sobi, in ga tokrat zares ujeli; sicer pa se ni prav nič upiral.

»Nič se ne bojte«, si je upal reči z nasmehom redarjem, ki so ga čvrsto povezovali, »nikoli nisem prelival krvi svoje ga bližnjega. Zepar, kolikor krat ho-

meštu strgal streme. Oba sta seveda morala takoj izstopiti.

Novinarji

Kmalu po startu tekmovalcev so krenili na pot tudi posebni poročevalci listov »Jutra«, »Sportnega lista« in »Jutarnjega lista« iz Zagreba, da so vsaj deloma spoznali progo.

Pripadnost tekmovalcev

Podsavci so bili zastopani takole: mariborski podsavci prijavljenih 18, tekmovalci 16, ljubljanski prijavljenih 12, tekmovalci 10, gorenjski prijavljenih 3, tekmovalci 3. Zagrebški podsavci je prijavil dva tekmovalca, ki sta tudi startala. Med inozemskimi gosti se je tekmovanja udeležil znani štajerski vozač in olimpijski skakač in. Denzel iz Gradca, član Steirischer Skiverelna.

Prihod konkurentov

Proti 12. je postalo v smučarskem tabornem miru. Pričakovali so prihoda tekmovalcev. Računali so, da bo najboljši tekmovalci vozili pod petimi urami. In res je privozil nekaj pred 12.30 Albin Jakopič s startno številko 2 v cilju. Priskočila sta dr. Zgur in g. Bergant in sta precej izmučenemu tekmovalcu pomagala, da je prišel h koči. Nekaj minut za Jakopičem je privozil smehljaje in ves svez in čil Godec s startno številko 20 za njima Bervar, nato pa Šostaric. Ta bi gotovo dosegel krasen uspeh, da se mu ni utrgal jermen ter zlomila očala. Kljub temu je plama zanj prav časten. Takoj za njim sta privozila Jurič in Pinter, daleč za njima Denzel (7), nato Knap in precej za njim Jenko, ki je bil videti zelo izmučen. Za Jenkom sta v precejšnji razdalji privozila Frank, nato Lešnik in drugi.

Rezultati so bili naslednji:

1. Bervar (Sm. Ljubljana) v času 4:54.43, 2. Godec (SK Bohinj) 4:55.13, 3. Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) 4:59.37, 4. Knap (Ilirija) 5:07.39, 5. Pinter (Maribor, smučarski klub) 5:11.03, 6. Jurič (Maribor, sm. klub) 5:16.35, 7. Šostaric (Ilirija) 5:23.55, 8. in. Denzel (Avstrija) 5:28.39, 9. Jenko (Ilirija) 5:39.58, 10. Jakopič Fran (Ljubljana) 5:41.26, 11. Frank (Ljubljana) 5:42.34, 12. Lešnik (Maribor) 5:45.22, 13. Klobutur 5:47.50 itd.

Dobra organizacija

Zmagovalci so s progo izredno zadovoljni, pohvalili so posebno del od Peska

Zasluzena zmaga Ilirije nad Gradjanskim

Po sijajni igri v prvem polčasu je Ilirija dokazala, da je ljubljanski nogomet enakovreden zagrebškemu

Poskus je na vse strani obnesel. Neprizadovoljen lep zimski dan je omogočil dober obisk, tako da se je na igrišču nabralo okoli 1000 ljudi, ki se jim je hotelo videti zmago Ilirije nad renomiranimi »purgerji«; v ostalem niso zaplankarji številčno skoro nič zaostajali za onimi, ki so se potrudili mimo blagaj. Z druge strani pa je bil tudi sportni efekt prireditve nadveč zadovoljiv. Igra se je vsaj v prvem polčasu gibala na razveseljivi višini in so lahko bili prijatelji Ilirije jako ugodno iznenadeni po lepi igri svojega moštva. Ob startu v 1932 beleži Ilirija uspeh, in to povsem rešen, ki opravičuje vsako dobro prognozo za bližnjo sezono.

Prav centimetrom suhega snega — otaja na snežnica se je zbrala na nižje ležečem jugovzhodnem delu — je dalo prav dober teren. Če se ne bi bilo solnce v drugem polčasu ohladilo, bi se bili tudi gledalci ves čas dobro počutili.

Ilirija : Gradjanski 3:1 (3:1)

S parminutno zamudo sta se javili na igrišču moštvi v teh postavah: Ilirija: Jakšić-Janko, Berglez-Bek, Vardič, Unterreiter-Ice, Košak, Svetič, Doberlet, Pfeifer.

Gradjanski: Mihelič-Bivec, Karner-Vidrih, Hügl, Gaier-Stanković, Koprivnjak, Staroveški, Duković Kokotović.

Gradjanski ima še izza znamenitega pohoda v španjo v Ilirijo komplicirane račune. Tedaj je moral v svoji polni slavi vzeti na pot zaslužen poraz 0:2, v sve-

čete, toda morilec ne, to ni vse eno...

Vendar pa, je povzel, »vem nekje za malopridneža, ki bi mi v veseljem izpremenil kožo v cedilce, da bi ga naučil živeti. Tega bivšega sodruha zatajim z gnusom, po njegovi zaslugi vam je dana čast, gospoda, da me morete po mili volji od blizu gledati.«

John Donald Bruce, kakor se lahko vidi, ni bil brez šegavosti, svojske anglosaksonskemu plemenu. Pisano je bilo, da bo v kratkem dal za to novih dokazov.

Sprico velikega števila njegovih najdenih junaštev je morala biti preiskava njegove zadeve dolga. Razen tega ga je pravica nekaterih držav zahtevala zase. Njegovo veselje do dejanj, njegova želja po svobodi pa nista mogli čakati. Mesec še ni bil pri kraju, ko je Bruce ponovno sedel liscu na rep. Uspelo mu je, da je od zadaj planil na čuvaja, kateri mu je donášal hrano, mu začepil usta in ga pustil povezanega liki klobaso v svoji celici. Ponej mu je bil še slekel uniformo. Preoblečen v paznika je v miru kar se na svetu da mirno odšel iz ječe. Daleč je bil, ko so zapazili njegov pobeg.

Lahko si mislite, kako je mogel biti tak možak priljubljen. V Avstraliji kakor povsod drugod imajo ljudje radi junake romanov. Navzlic svoji kraji je bil

na Roglji in do št. Lovrenskih jezer. Godec je izjavil, da je tu še mnogo lepše kot v Zakopanih. Tudi z organizacijo so bili vsi prav zadovoljni. Vse je funkcioniralo do najmanjše podrobnosti, kakor namazano. Proga je bila izvrstno markirana, okrepčevališča so bila zalagena z vsemi dobrotami. Zlasti je pohvaliti trdno dr. Wandlerja iz Zagreba, ki je dala brezplačno ovomaltino na razpolago. Na progi je bila razen zadnjih 3 km smuka idealna. Avstrijski tekmovalci ing. Denzel se je prav pohvalno izrazil o naših smučarjih. Posebno mu je imponiral Godec, ki je prišel svez na cilj. Čudil se je, da imamo Slovenci kvalitativno tako dobre smučarje in je prepričan, da bi s primernim treningom dosegli še dosti boljše rezultate.

Povratak smučarske armade

Vsa velika armada smučarjev se je vrnila z večernim vlakom v Maribor, kjer jo je čakala godba, ki je potem spremljala smučarsko povorko v Grajsko klet, kjer je bilo ob 20. razdeljevanje daril. Zbrane smučarje je pozdravil predsednik MSK g. Parma. Nato so govorili še v imenu občine občinski svetnik Rodošek, zastopnik JZSS prof. Šilec in Golubovič in drugi.

Prvenstvo v skokih Sm. kluba Ljubljana

Kranjska gora, 24. januarja.

Danes se je vršilo prvenstvo v skokih Smučarskega kluba Ljubljana, pri katerem je startalo 8 klubskih članov, 8 tekmovalcev pa izven konkurence. Vreme je bilo zelo lepo, toda skakalnica je bila v precej slabem stanju.

Rezultati v konkurenci so bili: 1. Bogomil Šramel 314.30 točke. Šramel je tudi izvedel najdaljši skok dneva z 29 m. 2. Bebler Leon 260.2. Zdi se, da bo Bebler postal še prav dober skakač, ki že sedaj pokazuje lep stil. 3. Palme Fran 248.9. Najdaljši skok je izvedel s padcem 23.5 m. 4. Jakopič Avgust 184.90.

Izven konkurence: 1. Pivec Fran (Ilirija) 251.30, 2. Markl Leonold (Bratstvo) 234.50, 3. Ravnik Joža (Bratstvo) 200.9.

Klubsko prvenstvo Smučarskega kluba se ni zaključeno ter se bo končalo skupno s podsvetnim prvenstvom, na katerem se bo vršilo v Mojstrani tekmovanje v kombinaciji.

delo šlo bolj gladko od rok (ali nog). Srednja vrsta se ni dvigala nad povprečnost; Hügl je bilo v prvem polčasu še nekam opazati, toda imel je proti močnemu protivniku napadalnemu triju zelo težko stališče. V splošnem niso halfi zadovoljili niti v defenzivi niti v podpori napadu. Zato je bil napad večji del navezan na lastno srečo in je prihajal le v toliko malo bolj od izraza, ker je bil mnogo bolj homogen od domačega napada. Plavi so imeli v krilih neprimerno močnejše akterje kot belozeleni in je pripisati le jalovosti sredine pred golom, da ni bilo za domače hujše nesreče.

Ilirijansko moštvo je igralo dobre pol ure. To se pravi, v tem razdobju zaigralo comme il faut. Dominirali so halfi, ki so kar naprej servirali napadu uporabljive žoge, v samem napadu pa se je notranji trio prav dobro razumel. Pridobivanje tal z lepo zasnovanimi in še lepše izvedenimi kombinacijami je bilo gledanja vredno. V tem času sta tudi krili držala korak vsaj v polju, zlasti Pfeifer je nekajkrat »potegnil«. Prijetno je iznenadil Doberlet s koristno in prodorno igro, toda samo v prvi polovici; potem mu je zmanjkalo sapa. Dober tehničar je Svetič in bil bi tudi dober vodja napada. Če bi manj zadrževal igro, poleg tega si je mestoma nadel preširoko polje udeleževanja; od desnega do levega krila. Košak je bil pri strehu, zadovoljil je tudi v polju. V halfi je bil zelo dober Vardič. Unter je posvečal premo pozornosti svojemu krilu. V obrambi je bil najboljši Jakšić, svojo nalogo je rešil v mnogo sigurnejšem stilu kot Mihelič. Poleg njega je še Janko bil steber obrambe, dočim je napravil Berglez vtis, da je prišel na igrišče brez prave priprave.

V prvem polčasu je dala Ilirija igro, kot jo samo redko pokažejo naša moštva. Prvih pet minut G. sploh ni mogel priti do žoge. Žoga je hitela z noge na nogo in Mihelič je imel že v začetku polne roke dela. I. ima dve zrela šansi, ki jih ne izkoristi. Potem se je igra malo odprla, G. dobro starta in odnaša žoge. Še vedno premoci I. in se igra večinoma na polovici G. V 15. min. kombinacija Doberlet-Svetič —Košak; Košak ima prost razgled in iz 20 m pošlje razantno pod prečko, 1:0 za I.; viharen aplavz. Potem se izkaže Jakšić z lepo parado, takoj nato ima Doberlet sijajno priliko, pa jo pokvari. G. se izvije iz objema, dve, trije situaciji ne izkoristi. Par obojestranskih napadov, slednjič kot za G. Takoj za tem dva kota za I., in končno v 24. min. kot plod lepe kombinacije gol na Sveticev strel: 2:0 za I. Že v naslednji minuti je Mihelič v hudih stiskah. V skoku seže mimo žoge, ki pride Ictu na nogo, in še preden se Mihelič dobro vrže, smukne žoga pod njim v mrežo, 3:0 za I. G. se zbere in uprizori vrsto napadov. Malo pregrupira svoje moči, kar se vsaj deloma obnese. Stanković igra branilca. V 37. min. zaokrene Koprivnjak lep centerpas z glavo v mrežo in zmanjša na 3:1 za I. Rezultat je postavljen. Isti igralec ima par trenutkov pozneje sijajno priliko za ponoven zgoditek, toda žoga se odbije od desnega gornjega kota. Še en kot za I., potem napad G. in konec.

V drugem polčasu sta si moštvi enakovredni. Spetka je Jakšić močno zaposlen. G. zmeša domačim štrene. Nič več se nečjejo tako posrečiti kombinacije, igra je odprta, napadi se menjavajo s polja v

polja. Igra se mestoma zelo raztrgano. Vrata sta v dobrem poletu in držita po par močnih strelav. Počasi prihaja v igro ostrejša nota, sodnik živiža domačim vsako malenkost, napram gostom je prizanesljivejši. Kljub obojestranskim prizadevanjem izostane pričakovani uspeh, samo po par kotov na vsaki strani zato si nekateri hočejo pomagati z nedovoljenimi sredstvi. Še v zadnjih trenutkih se nudi I. prilika za povisjanje rezultata. In s tem napadom I. se igra neha. Škoda, da je nepotrebna ostrost ob koncu pokvarila zelo dober vtis iz prvega polčasa. Koti v celoti 5:4 za I.

Sodnik g. Deržaj.

Ostale nogometne tekme

Beograd: Jugoslovnski nogomet belezl danes zelo lep uspeh. Državni prvak BSK je porazil prvazredni madžarski profesionalni klub Somogy z 8:2 (4:0). Igrači BSK so bili izvrstni zlasti v kombinaciji. Scortall in Glisović. Moša, Vujadinović po 2, Tirkil in Popović po 1.

Zagreb: Zagrebško prvenstvo je po današnjih prvenstvenih tekmah odločeno. Viktorija, Jugoslavija in Zelezničarji pridejo v I. A razred. Današnji rezultati: Jugoslavija: Grafičar 3:0 (1:0), Viktorija: Slavija 2:0 (0:0), Zelezničarji: Ferraria 1:0 (1:0), Sokol: Šparta 1:1 (1:0).

Gradec: Sturm: ISSK Maribor 6:0 (3:0) Dunaj: Pokalne tekme. FAC: BAC 2:0, Rapid: Strassenbahner 11:3, Sportklub: Baumgarten 7:1, Cricketer: Nicholson 2:1, Austria: Strebersdorf 4:1, WAC: Weise Elf 2:1, Vienna: Donau 3:2, Admira: Simmering 2:1.

Pariz: Dunaj: Pariz 5:1 (2:1). Čeprav so Dunajčani z lahkoto premagali Parizane, vendar nivo igre dunajskega moštva ni bil na oni višini, kot v tekmi Avstrije s Švicco. Krivda za to je bila predvsem na slabem terenu in na precej ostri igri Francosov. Kljub temu so Dunajčani imeli situacijo vedno v svojih rokah. Goli so padli v naslednjem vrstnem redu: v 25. min. Vogl, 30. min. Zlichek, v 40. min. Mercier, po odmoru v 13., 20., in 22. min. Vogl.

Praga: Slavija: Hakoah 4:0 (1:0), DFC: CAF 4:2, Sparta: Teplitzer FC 2:2, Liben: Bohemians 2:1.

Alpinska tekma Sm. kluba Guštanj-Rimski vlec. Dne 1. in 2. februarja bo priredil Smučarski klub Guštanj-Rimski vlec medklubske alpinske tekme z vrha Urške gore v Jerjav. To bo ena najlepših tekem te sezone. Proga bo dolga 8 km in vodi po lepih terenih Urške gore v Jazbina jarek in po Jarku v Jerjav. Skupen odhod smučarjev 1. februarja ob 9. dopoldne od Rimskega vrelca na Urško do turistovskega doma SPD (1690 m), kjer se bo prenočevalo. Dne 2. februarja se bo vršila tekma. Izven tekmovalcev pa bo dosti smučarjev priredilo ob isti progi smučarski izlet. Od Jerjave naprej na razpolago avtobus. Prijave prejema Smučarski klub Guštanj-Rimski vlec v Guštanju do 29. t. m. Prijave do roka 15. Din, pol ure pred startom pa dvoine.

Plavalna sekcija S. K. Ilirije. Seja načelstva danes v ponedeljek ob 18.30 v posebni sobi restavracije Emona.

Nogometna sekcija SK Ilirije. Obvezni sestanek danes ob 20.30 v kavarni »Evropa«.

AVTOMOBILIZEM

Avtomobilski promet v Ameriki

Ze večkrat smo govorili o vedno rastočem avtomobilskem prometu v Zedinjenih državah Severne Amerike. Čeprav ves svet govori o gospodarski krizi in je ta tudi v Ameriki zelo občutna, se tam avtomobilski promet vedno bolj razvija. Da si lahko predstavimo obsežnost prometa v dolarski zemlji, naj navedemo najprej za primer Evropo, t. j. najpomembnejše mesto, Pariz. V Parizu je v prometu okrog 180.000 motornih vozil; to število prekaša celotno število motornih vozil, kakor 6 evropskih držav skupaj. Sedaj v Romuniji, pri nas, v Avstriji in v Bolgariji. Torej, sam Pariz ima več motornih vozil, kakor pa 6 evropskih držav skupaj. Sedaj pa nam ameriški statistični urad pove, da je v NewYorku v prometu okrog 800.000, v Los Angelesu 520.000, v Chicagu 470.000 in v Detroitu 430.000 motornih vozil. To so seveda ogromne številke in iz sedaj bomo lahko razumeli skrb mestnih očetov v Ameriki, ki ne vedo, kako bi obvladali ogromni avtomobilski promet. Res je sicer tudi gradba cest v USA na precej visoki stopnji, vendar se avtomobilski promet mnogo hitreje razvija, kakor pa cestna mreža.

Ameriška avtomobilska industrija je znana kot eksportna, vendar je tudi število motornih vozil, ki se plasira na domačih tržiščih, zelo znatno. Tako nam isti statistični urad pove, da je bilo v USA stavljenih v promet v prvem polletju lanskega leta okrog 1 milijon 200.000 novih avtomobilov. Od teh je na najvažnejše fabrike odpadlo, kakor sledi:

Avtomobilski promet v Ameriki	Število vozil
Chevrolet	368.907
Ford	359.801
Buick	54.621
Pontiac	47.237
Dodge	34.761
Chrysler	32.153
Oldsmobile	31.067
Essex	29.593
Studebaker	27.425
Willis-Whipet	27.177
Nash	23.571
Plymouth	19.772
Auburn	19.494
De Solo	15.835
Hudson	13.083
Hupmobile	11.132
Graham	10.742

V odstotkih ima Chevrolet prvo mesto, t. j. 31.34 %. General Motors Corporation z vsemi fabrikami pa 501.332 avtomobilov ali 42.84 %.

Kakor vidimo, stoji General Motors na Fordovih avtomobilih daleč nad ostalimi, kar se tiče plasiranja novih avtomobilov v USA in s tem zavzema tudi na svetovnem tržišču prvo mesto. Chevrolet s 368.907 vozili ima 31.34 % v prvem polletju, medtem ko je Ford imel 29.84 %.

Ti dve veleprodajni vodita že nekoliko let borbo za prvenstvo na svetovnem trgu in tudi na domačem trgu. Zanimivo je zasledovati placement na domačem (ameriškem) trgu obeh tovarn v prvih šestih mesecih preteklega leta. V januarju se je plasiralo 41.076 Chevroletovih avtomobilov, a 36.958 Fordovih; v februarju 41.564 Chevroletov in 30.698 Fordov; v marcu 61.062 Chevroletov, 60.625 Fordov; v aprilu 80.743 Chevroletov, 81.437 Fordov.

Fordov; v maju 78.668 Chevroletov, 74.068 Fordov; v juniju pa 65.797 Chevroletov in 58.027 Fordov. Iz tega sledi, da je tovarna Chevrolet - avtomobilov bila samo v prvem mesecu slabša od Forda.

Kljub temu naravnost ogromnemu napredovanju avtomobilskega prometa, se vendar opaža neko nazadovanje, če namreč primerjamo placement novih avtomobilov v prvem polletju preteklega leta s prvimi polletji predlanskega leta. V l. 1930 se je v prvih šestih mesecih prodalo v USA 1.653.519 avtomobilov, v lanskem letu, kakor rečeno le 1 milijon 177.130, torej za 476.389 avtomobilov, t. j. 28.8 % manj.

Iz tega torej vidimo, da je kriza tudi pri ameriških tovarnah avtomobilov procejalna. Nje pa ne obdružijo samo tovarne razmeroma dragih avtomobilov, ampak tudi one, ki proizvajajo male avtomobile. Vse tovarne cenijoših vozil pa niso enako nazadovale v produkciji. Chevrolet je nazadovale samo za 5.7 %, Essex za 33.1 %, Ford pa za celih 48.7 %.

Moderna garaža v Amsterdamu. Pred kratkim so dovršili v Amsterdamu veliko in najmoderneje urejeno garažo, v kateri je prostora za 300 avtomobilov. Garaža je zgrajena iz betona, železa in stekla. V pritličju se nahajajo mehanične delavnice, pralnica, bencinske pumpe in skladišče motornih olj. Sama garaža se prav za prav nahaja v prvem in drugem nadstropju. Dovoz avtomobilov se vrši po rampah in s pomočjo dvigal. Vsako nadstropje ima tri garažne prostore; med temi je tako širok hodnik, da lahko dva avtomobila vozita mimo.

Civilna aviacija v Kanadi. Kako razvita je civilna aviacija v Kanadi, posnemamo iz sledečih števil: 300 pilotov pilotov v Kanadi okrog 400, a aviatičnih inženjerjev 400. Registriranih je vsega skupaj 496 civilnih letal. Od teh se uporablja 430 v trgovske, a 66 letal zgolj v sportne svrhe. Kanada ima 76 aerodromov.

Zimsko tekmovanje. Švedski avtomobilski klub je razpisal za 28. februar tekmovanje avtomobilov za zimski Grand Prix. Rudolf Caracciola bo vozil Alfa Romeo. Znani nemški vozač Caracciola, ki je v zadnjih letih odnesel zelo veliko zmag na avtomobilu Mercedes-Benz, bo letos vozil Alfa Romeo. S to znamko bo prvič startal 9. aprila v Bresciji pri dirki na 1000 milj; na lanskeletni prireditvi v Bresciji je odnesel Caracciola prvo nagrado na avtu Mercedes-Benz.

Prvi sportni aeroplan češke produkcije. Ministrstvo je izdalo licenco za let prvnemu sportnemu aeroplanu, ki je zgrajen v ČSR. Letalo ima motor 31-34 KS, ki je tudi izdelan v domači tovarni. Ta tip aeroplana je enokrilni in ima en sedež. Motor rabi na uro 170-180 gr goriva in 7-8 gramov olja za mazanje.

